

FaithLife Ministries

"Kuandaa viongozi wa kanisa Duniani"

Uanafunzi Kwa Kanisani^{TM}

"Kuwasaidia viongozi wa kanisa *Enendeni Mataifa yote mkawafanye kuwa wanafunzi ...*"
Mathayo 28:19

©2015

FaithLife Ministries, Inc.

www.faithlifeministries.net

(770) 492-4903

Barua Pepe: BarryVoss@comcast.net

Utangulizi

Nakala hii ya mafunzo imetolewa maombi wachungaji na viongozi wa huduma kwatika uanafunzi wa wakristo kwa kanisa la watu wengi. Kwa kuwa kuna vitabu vingi wakati huu, na vifaa vya kufunza kuhusu uanafunzi kutoka mahali tofauti, chache zimeundwa kwa kusudi la kufikia malengo ya rika mbalimbali, wala vifaa usaidizi wa kuzindua na kuteleleza falme. Zaidi ya hayo, vifaa vingi vya ufundishaji sanasana katika soko ya USA mara nyingi hazina utekelezaji na haiwasaidii wale walioko kwenye sehemu ambazo hazijakua sana msingi.

FaithLife Ministries imekua ikifunza viongozi katika huduma kwenye kazi ya uinjilisti kutoka 1996. Nakala hii ilikua kutokana na kujulikana kwa kazi ya kufanya kazi na viongozi wa kanisa katika mataifa mbalimbali ya vifaa vya elimu na rasilimali. Ilikua bayana kwamba hakukuwa na vifaa hivi vya mfunzo inaifunza sasa. Kwa hivyo, kwa kuwa wachungaji wengi hawajapokea mafunzo bora mataifa yanakosa kupata vifaa vya mafunzo ya msingi ya uanafunzi, hivyo basi FaithLife Ministries imetengeneza nakala hii ili kupeana mafunzo.

Mambo yaliyomo katika nakala hii yametengenezwa kutoa mafunzo ya msingi ya kuelewa na kufundisha katika uanafunzi na wawili. Ni kusudi la mwandishi kutoa msingi kwa uanafunzi na kuwahimiza wasomaji na wakufunzi kuyatekeleza mafunzo ya kibiblia kwa kila hali kwa muongozo wa Roho Mtakatifu.

©2015 na FaithLife Ministries, Inc.

Haki zote zimehifadhiwa. Hakuna sehemu ya nakala itakayo tolewa, kuhifadhiwa au kuenezwa kwa njia au namna yoyote, kielektroniki, njia ya mkono, kupiga chapa, kurekodi, au vyovyote vile, bila idhini ya mwandishi, ila ilivyoidhinishwa na sheria ya United States copyright . Isipokuwa wakati wakati zinatumiwa sawa na muundo wake. Kwa matumizi ya ndani (bila malipo yoyote) ambapo kunakili huria ni kuruhusiwa na kutiwa moyo.

Kuhusu FaithLife Ministries

FaithLife Ministries imeandikwa mnamo Januari, 2001 na Barry Voss Pamoja na Kim Star-Voss ili kutoa mafunzo ya huduma na kutuma kwa viongozi wa kanisa. Wako na wito na lengo la kuwapa nidhamu, kukuza na kufunza watu wa MUNGU katika huduma, haswa sehemu duniani kuliko na uchache wa kufikiri watu wengi kwa sababu ya gharama. Wamekua wakiwafunza wachungaji na watoto, wanarika, na viongozi wa huduma ya wenye umri katika mataifa kadhaa na lengo la kukuza vipawa vya uongozi. Kando na mikutano ya kupanga vipawa vya uongozi, wanatengeza na kuchapisha vifaa vya rasilimali na kujitosa kuwahimiza waumini kuishi katika Maisha ya imani.

Kim awali alikua katika huduma ya uanafunzi kwa watoto kwenye kanisa la Christ the Shepherd Lutheran kule Alpharetta, GA ambapo alihudumia Watoto kwa watu wazima zaidi ya 300. Juu ya historia yake ya huduma Kim kazi kwa miaka 15 kama mfumo wa utawala wa tarakilishi na nyadhfa. kadhaa katika kampuni kubwa kubwa. Barry amefanya kazi muda wake wote kwenye huduma hii kutoka 2005 na ana uzoefu wa miaka 15 katika mada za biashara. Yeye ni kiongozi na anahusika katika uimbaji na huduma ya wanaume kanisani. Kim na Barry walikuwa katika ndoa kwa miaka 38 na wamejaliwa wana wawili wazima na wajukuu watatu.

Shukrani

Kwanza kabisa tunamshukuru MUNGU kwa kufanya hiki kitabu kuwepo na kwa fursa hii ya mafunzo haya. Pia, kutuma kutuma shukrani zetu kwa Deb Moore, Carol Goodwin, na Mike Zehnder kwa kutoa baadhi ya vifaa na mawazo yaliyotumika kwenye nakala hii.

Uanafunzi kwa Viongozi wa Kanisa

Jedwali ya Yaliyomo

Sehemu ya kwanza: Misingi ya Uanafunzi

Sura ya 1	Uzalishaji wa kiroho
Sura ya 2	Kutii
Sura ya 3	Unyenyekevu
Sura ya 4	Uwakili/Usimamiaji

Sehemu ya pili: Kanuni za Uanafunzi

Sura ya 5	Kutia Watoto nidhamu
Sura ya 6	Kutia Wanarika nidhamu
Sura ya 7	Kutia Wanaume nidhamu
Sura ya 8	Kutia Wanawake nidhamu

Sehemu ya tatu: Uanafunzi kwa kanisa

Sura ya 9	Mipango ya uanafunzi
Sura ya 10	unafunzi kwa vidogo vidogo
Sura ya 11	Kuwakuza wengine
Sura ya 12	Kuhimiza kiu ya MUNGU

Sehemu ya 1

Misingi Ya Uanafunzi

Sura ya 1

Uzalishaji wa kiroho

“ Basi enendeni mkawafanya wanafunzi duniani kote ...”

Mathayo 28:19

Katika **Mathayo 28:19** Yesu anaamuru wanafunzi wake **“Basi enendeni mkawafanya wanafunzi duniani kote”** Hii ndio Kazi Kuu na lengo kuu la kanisa. Hatujaambiwa tuwafanye kuwa washirika, ama kuwaalika wa tushikiri kanisani mwetu. Inaenenda zaidi ya hayo. tunahitaji kuelekeza maisha yetu kwa wale tunaowashuhudia kwenda kwa Yesu, na kuwaleta madhabahuni mwake. lakini, hatuwezi shiriki na kila mmoja hata awe mgeni kwa muda mwingi. Kwa hivyo.tunahitaji kuzidisha idadi yetu tunahitaji kuwafanya wanafunzi ambao watawafanya wanafunzi wengine, hivyo basi kuleta katika kanisa. Paulo alimweleza hivi timotheo katika Waraka wake wa pili mlango wa 2, mstari wa 2, kufunzana kile alichofunza. Uzalishaji wa kiroho basi ni kuwafanya wanafunzi. Tusipopitisha Imani na mafunzo ya Yesu na Biblia, tuko kimoja tu kisha ukristo uishe. Imani yetu ya kikristo sio ya siri. Inafaa kupeanwa na kuenezwa!

A. Leng la kila muumini ni kufanya wanafunzi.

1. Kutii amri ya Yesu katika **Mathayo 28:19-20**
  - a. Kuhubiri Habari ya wokovu
  - b. Kufunga wafuasi kutii amri zake
2. Kukuza kanisa
  - a. Kufikisha kizazi hiki kwa Yesu
  - b. Kufikia mataifa kwa ajili ya Yesu
“na mtakua washuhuda wangu Jerusalem, kisha na Samaria, na katika mwisho wa dunia” Matendo ya Mitume 1:8
3. Kushawishi ulimwengu
  - a. Kueneza mwanga wake (**“ Wacha mwanga wako ung’ae mbele ya watu.” - Mathayo 5:16**)
  - b. Kukua mikono na miguu yake
4. Kurithisha Imani kwa kizazi kijacho
5. Wanafunzi tu wanaweza kuwafanya wengine wanafunzi

B. Uzalishaji wa kiroho una vipaumbele

1. Muumini lazima afanye familia yake kuwa wanafunzi
"ikiwa hawezi kuchunga familia yake, anaweza kuchunga kanisa la MUNGU?" - 1 Timotheo 3:5
2. Muumini anafanya wanafunzi kisha kisha wake wanafuata mkondo huo
  - a. Kukuza viongozi watakaoweza kuwafanya wengine kuwa wanafunzi
  - b. Kukuza ufalme wa mungu kwa kuwazidisha wanafunzi

"Kwa hivyo, kama tunayo fursa, wacha tufanye vizuri kwa watu wote, haswa wale ambao ni wa familia ya waumini. " - Wagalatia 6:10

- 3 . Wanafunzi wa mwamini wengine wa mwisho
  - a. Wasio waumini
  - b. Wafanyikazi wa ushirikiano

C. Uzazi wa kiroho kanisani huanza na viongozi.

"Na mambo ambayo umenisikia nikisema mbele ya mashahidi wengi kukabidhi kwa wanaume wa kuaminika pia watatahili kufundisha wengine." - 2 Timotheo 2:2

- 1.Lengo la msingi la kiongozi wa kanisa linapaswa kuwa kufanya wanafunzi
  - a.Sio tu kuongoza wizara yao au kuelekeza shughuli zake
  - b.Inatumika kwa kila kiongozi wa wizara (kusini, ibada, mzee, nk)
- 2.Kila kiongozi huwajibika kwa imani ya wafuasi wao
  - a. Ingiza Maandishi katika mkutano
  - b. Fundisha nini au jinsi inatumika kwa maisha yao
- 3.Kila kiongozi lazima aonyeshe Kristo kwa wafuasi wao

D. Funguo 8 za ujifunzaji mzuri.

Hapa kuna funguo 8 kwa viongozi wa kanisa kufanya wanafunzi vizuri:

1. Tamaa - Kiongozi lazima awe na hamu ya kuwafundisha wengine

"Watoto wangu wapendwa, ambaye mimi ni katika maumivu ya kuzaa hadi Kristo imeundwa ndani yako " – Wagalatia 4:19

- a. Lazima kuona Kristo akiundwa kwa wengine
- b. Lazima uwe tayari kuipatia wakati wako na juhudi

2. Panga – Kiongozi lazima kupanga mpango wa unafunzi

“Lakini mtu huyo mtukufu hufanya mipango mizuri, na kwa vitendo bora yeye anasimama.” - Isaya 32:8

- a. Weka malengo na vipimo
- b. Amua mchakato wa kutumia

3. Fundisha – Kiongozi lazima afundishe Neno kwa wengine

“Maandishi yote yamepumua Mungu na ni muhimu kwa kufundisha, kukemea, kusahihisha, na mafunzo kwa haki, ili mtu wa Mungu aweze kuwa na vifaa kwa kila kazi nzuri.” - 2 Tim. 3:16-17

- a. Waambie na uonyeshe wengine kile Neno la Mungu linasema
- b. Kuongoza kujitolea kabla ya kila mkutano au shughuli
- c. Tengeneza orodha ya marejeleo ya maandishi kwa huduma yako

4. Mfano – Kiongozi lazima wa Yesu kwa wengine

“Sio neno juu ya wale waliokabidhiwa, lakini kuwa mifano kwa kundi.” - 1 Petro 5:3

- a. Kiongozi lazima awe mfano kwa wengine
- b. Kiongozi lazimae wengine (Mathayo 20:28)

5. Mentor – Kiongozi anapaswa kuwashauri wengine

“Kufikia Neno; kuwa tayari kwa msimu na nje ya msimu; sahihi, kukemea na kutia moyo – kwa uvumilivu mkubwa na maagizo ya uangalifu.” - 2 Timotheo 4:2

- a. Tambua watu ambao wanaweza kutoa ushauri
- b. Tumia wakati na wale unaowashauri
- c. Kuendeleza mchakato au mpango wa kushauri wengine

6. Ushiriki – Kiongozi hupata njia ya wafuasi kushiriki katika wizara

“Kwa njia ile, imani peke yake, ikiwa haikuambatana na hatua, ni amekufa.” – Yakobo 2:17

- a. Ushiriki huunda ufahamu wa Mungu
- b. Kutumikia wengine kunakuza moyo kwa Mungu
- c. Kuhusika katika wizara kunaimarisha imani ya mtu

7. Ushuhuda – Kiongozi hutumia ushuhuda mara nyingi kuhamasisha watu

“Lakini moyoni mwako akamtenga Kristo kama Bwana. Daima uwe tayari kutoa jibu kwa mtu yeyote anayekuuliza sababu ya tumaini hilo unayo. Lakini fanya hivi kwa upole na heshima.” – 1 Petro 3:15

- a. Shiriki kile Mungu anafanya katika maisha ya watu wake
- b. Kuhimiza ushuhuda ulioandikwa au uliosema katika ibada au kanisa

8. Vikundi vidogo – Kiongozi anawahimiza wafuasi kujiunga na vidogo vidogo

“Wacha tutoe mkutano pamoja, kama wengine wako katika tabia ya kufanya, lakini wacha tuhimize kila mmoja.” – Waebrania 10:25

- a. Inaruhusu kushiriki kwa karibu zaidi
- b. Inaunda wajibuji na wasiwasi wa pande zote
- c. Hukuza mfumo wa msaada wa kiroho

E. Uzazi wa kiroho ni thawabu sana.

“Mavuno ni mengi lakini wafanyakazi ni wachache. Muulize Bwana wa Mavuno, kwa hivyo, kupeleka wafanyikazi katika uwanja wake wa mavuno.” – Luka 10:2

1. Utabarikiwa

- a. Kwa kuona wafanyakazi waliojitolea zaidi kwa mavuno
- b. Kwa kuona huduma ikitekelezwa na wengine
- c. Kwa kuona watu wengi wanaohusika katika huduma yako
- d. Kwa kuona familia zenye nguvu za imani kanisani kwako
- e. Kwa kupata Mungu akikutumia kuwabariki wengine

2. Watu unaowafundisha watarikiwa.

- a. Pamoja na ukuaji wa kiroho wa kiroho
- b. Kwa kuwa katika uhusiano wa uhusiano na wa karibu na Mungu
- c. Kwa kuwahudumia wengine
- d. Kwa kutumia zawadi zao za kiroho kwa Bwana na kanisa
- e. Kwa kupata Mungu akiwatumia kuwabariki wengine

Zoezi la Uzalishaji wa kiroho

1. Mambo unaweza kufanya ili kufanya familia yako kuwa wanafunzi?

- 1) _____
- 2) _____
- 3) _____
- 4) _____
- 5) _____

2. Viongozi gani wakuu unaweza kuwaelekeza katika unafuzi?

- 1) _____
- 2) _____
- 3) _____
- 4) _____

3. Mambo yapi unaweza fanya ili viongozi wanafunzi?

- 1) _____
- 2) _____
- 3) _____
- 4) _____
- 5) _____

4. Mambo unaweza kufanya kufanya ili kuwaelekeza wengine kuwa wanafunzi katika huduma yako?

- 1) _____
- 2) _____
- 3) _____
- 4) _____
- 5) _____

Sura ya 2

Kutii

“kubarikiwa ni wale wanaoskiza neno na kulitii.”

— Luka 11:28

Mnamo Julai 1976, Commandos za Israel zilifanya shambulio la kuthubutu kwenye uwanja wa ndege huko Entebbe, Uganda, ambapo mateka 103 wa Kiyahudi waliachiliwa. Katika chini ya dakika 15, askari walikuwa wamewauwa wateka wote 7 na kuwaweka mateka huru. Ilifanikiwa kama uokoaji, hata hivyo, watatu wa mateka waliuawa wakati wa shambulio hilo. Kama Commandos aliingia kwenye terminal, alipiga kelele kwa Kiebrania, “ Teremka! Tambaza! ” Watekaji nyara wa Kiyahudi walielewa na kuweka chini sakafuni, viongozi, ambao hawakuongea Kiebrania, waliachwa wamesimama. Haraka waokoaji walipiga risasi wateka nyara.

Lakini wawili wa mateka walisita – labda kuona kile kinachotokea – na pia walipigwa risasi na kuuawa. Kijana mmoja alikuwa amelala chini na kwa kweli alisimama wakati makamanda walipoingia kwenye uwanja wa ndege. Yeye, pia, alipigwa risasi na risasi ilimaanisha adui. Laiti hawa watatu wangetii amri ya askari, wangukuwa wameachiliwa na mateka wengine.

Wokovu uko wazi kwa sisi sote, lakini lazima tuwe mtiifu kwa amri ya Kristo ya kutubu na kumfanya Bwana. La sivyo, kama hawa mateka, tutaangamia na hukumu iliyokusudiwa Adui!

Kwa sababu Mungu ndiye mtaji wa vitu vyote vizuri (**James 1:17**) na mbali na Yeye hatuwezi kufanya chochote (**John 15: 5**), Mungu havutiwi na mafanikio yetu. Kile Mungu anavutiwa sana na ni utii wetu. Katika Agano la Kale Mungu anasikitishwa kila wakati na kutotii kwa Waisraeli, watu wake waliochaguliwa. Bado anatamani utii wetu leo, kama vile mzazi yeyote anatamani utii wa watoto wao. Mungu anafurahi sana tunapomtii, amri zake, na Mwanawe Yesu. Amri zake zimetengenezwa kutubariki, sio kusema au kutudhuru. Ni kwa faida yetu. Kwa hivyo, kama **Luka 11:28** anasema, tumebarikiwa na utii wetu. Na kama Yesu alivyosema katika **Yohana 14:15**, *“ikiwa unanipenda utatii kile ninachoamuru.”*

A. Utangulizi – Kwa nini sisi sio watiifu?

1. Tunataka kuwa bosu wetu wenyewe

- a. Tunataka kufanya uchaguzi wetu wenyewe
- b. Tunataka kudhibiti (yaani – kuwa na kijiji)
- c. Tumefundishwa kuwa huru

2. Mara nyingi ni ngumu sana kuwasilisha kwa wengine

- a. Wengine hawatujui au tamaa zetu
- b. Uwasilishaji hufikiriwa kama udhaifu
- c. Hatupendi kushughulika na matokeo ya maamuzi mengine

3. Hatuheshimu mamlaka

- a. Hatuamini tena au tunawaheshimu viongozi wetu
  - Serikali
  - Biashara
  - Kanisa
- b. Viongozi wengi hutumia vibaya mamlaka yao
- c. Watu wengi huona viongozi kama sababu ya shida yao maishani

B. Je! Tunaambiwa kutii nani?

1. Mungu

- a. Jipe kwa Mungu
“*Jipatie, basi, kwa Mungu. Rudisha shetani na atakukimbia.*”
- Yakobo 4:7

- b. Sikiza Neno lake na utii
“*Kuachwa ni wale wanaosikia Neno la Mungu na kutii.*”
- Luka 11:28

2. Yesu

- a. Ikiwa unampenda utamtii
“*Ukiwa unanipenda, utatii kile ninachoamuru.*” – Yohana 14:15
- b. Utii unatoka kwa imani
“*Kupitia yeye na kwa jina lake, tulipokea neema na utume kuwaita watu kutoka kwa Mataifa yote kwenda kwa utii kutokana na imani.*”
- Warumi 1:5

3. Wazazi

- a. Ni sawa
“*Watoto, utii wazazi wako katika Bwana, kwa kuwa hii ni sawa.*”
- Waefeso 6:1
- b. Inampendeza Bwana
“*Watoto, utii wazazi wako katika kila kitu, kwa maana hii inampendeza Bwana.*” - Wakolosai 3:20

4. Viongozi

- a. Ili kufanya kazi yao kuwa na furaha

“Zingatia viongozi wako na uwasilishe kwa mamlaka yao. Wanaendelea kukutazama kama wanaume ambao lazima watoe akaunti. Watii ili kazi yao iwe furaha, sio mzigo, kwa kuwa hiyo haitakuwa faida kwako.”

Waebrania 13:17

- b. Ili kushinda neema yao

“Watumwa, utii mabwana wako wa kidunia katika kila kitu; na ufanye, sio tu wakati jicho lao liko juu yako na kushinda neema yao, lakini kwa ukweli wa moyo na heshima kwa Bwana.” – Wakolosai 3:22

5. Wale walio katika Mamlaka

- a. Wa jiwe na Mungu

“Kila mtu ajipeleke kwa mamlaka inayosimamia, kwa kuwa mamlaka lazima mamlaka ile ambayo Mungu ameanzisha. Mamlaka ambayo yapo yameanzishwa na Mungu.” - Warumi 13:1

- b. Ili kufanya mapenzi ya Mungu

“Inaokoa, utii mabwana wako wa kidunia kwa heshima na hofu ... Watii sio tu kushinda neema yao wakati jicho lao liko juu yako, lakini kama watumwa wa Kristo, kufanya mapenzi ya Mungu kutoka moyoni mwako” - Waefeso 6: 5a, 6

C. Ni nini kinachosababisha sisi kutokuwa na subira?

1. Shaka - Hatumwamini kiongozi

- a. Hatuna hakika juu ya nia zao
b. Hatukubaliani na wao

2. Kiburi – Tunadhani tunajua bora kuliko wao

- a. Tunaamini kuwa tunayo jibu sahihi
b. Tunadhani tunajua zaidi kuliko wao

3. Ubinafsi – Tunataka mambo yafanyike kwa njia yetu

- a. Hatutaki kukubali njia za wengine
b. Njia yetu au barabara kuu

4.Kiburi – Tunataka kuwa ndiye anayedhibiti

- a.Tunatamani hisa katika siku zetu zijazo
- b.Hatutaki hali zetu kuamuru na wengine

5.Hofu - Tunaogopa matokeo

- a. Hatupendi athari inayoweza kutokea katika maisha yetu
- b. Hatutaki kudhani hatari za wengine

D. Je! Tunawezaje kuwa mtiifu zaidi?

1.Kataa ubinafsi

- a.Yesu alisema msalaba wetu
“Kisha aliwaambia wote; ikiwa kuna mtu atakuja kunifuata, lazima ajikana mwenyewe na kuchukua msalaba wake kila siku na kunifuata.”
- Luka 9:23

- b.Washa kuelekea kanuni zake
“Badilisha moyo wangu kwa kanuni zako na sio kwa faida ya ubinafsi.”
– Zaburi 119:36

- c.Tafuta kwanza Ufalme wake
“Lakini tafuta kwanza Ufalme wake na Uadilifu wake, na mambo haya yote utapewa pia.” – Mathayo 6:33

2.Tumikia wengine

- a.Kutumikiaana kwa upendo
“Wewe, ndugu zangu, uliitwa kuwa huru. Lakini usitumie uhuru wako kujiingiza katika hali ya dhambi; badala yake, kutumikiaana kwa upendo” – Wagalatia 5:13

- b.Ili pata uhakikisho katika imani ya mtu
“Wale ambao wamehudumia vizuri wanapata msimamo mzuri na uhakikisho mkubwa katika imani yao kwa Kristo Yesu.”
– 1 Timotheo 3:13

- c.Kuwa mkubwa katika Ufalme
“Sio hivyo na wewe. Badala yake, mtu yeyote anayetaka kuwa mkubwa kati yako lazima awe mtumwa wako.” – Mathayo 20:26

3.Soma Neno na uitumie

- a.Kufundisha katika haki
“Maandiko yote yamepumua Mungu na ni muhimu kwa kufundisha, kukemea, kusahihisha na kutoa mafunzo kwa haki, ili watu wa Mungu wawe na vifaa vizuri kwa kila kazi nzuri.” - 2 Timotheo 3:16-17

b.Ili kuweka njia yako safi

“Je! Kijana anawezaje kuweka njia yake safi? Kwa kuishi kulingana na neno lako.” - Zaburi 119: 9

c.Ili kupata uelewa

*“Nipe uelewa, na nitashika sheria yako na kuitia moyo wangu wote.”
- Zaburi 119:34*

4.Tafuta Hekima ya Mungu kupitia Maombi

a.Muulize Mungu msaada

*“Usiwe na wasiwasi juu ya kitu chochote, lakini kwa kila kitu, kwa sala na ombi, kwa kushukuru, kuomba maombi yako kwa Mungu ”
– Wafilipi 4:6*

b.Atasaidia

“Anaweza kukupa hamu ya moyo wako na kufanya mipango yako yote kufanikiwa.” – Zaburi 20:4

E. Kwa nini tunapaswa kuwa mtiifu?

1.Ili kuzuia maumivu na mateso

a.Njia zetu kifo

*“Kuna njia ambayo ni sawa kwa mtu, lakini mwisho wake kifo.”
– Mithali 14:12*

b.Ujinga wetu kuumiza

“Yeye anayetembea na wenye busara hukua mwenye busara, lakini mwenzi wa wapumbavu anaogua.” – Mithali 13:20

2.Kuendeleza uvumilivu na uvumilivu

a.Kuzaa matunda kwa Mungu

“Na tunaomba hivi ili uweze kuishi maisha yanayostahili Bwana na upendeze kila njia; kuzaa matunda katika kila kazi nzuri, hukua katika ufahamu wa Mungu.” – Wakolosai 1:10

b.Kuwa na tumaini

“Sio hivyo tu, lakini pia tunafurahiya mateso yetu, kwa sababu tunajua kuwa na subira; uvumilivu, tabia; na tabia, tumaini.” – Warumi 5: 3-4

3.Ili kufanya mapenzi ya Mungu

a.Kuwa mtakatifu

*“Ni mapenzi ya Mungu kwamba unapaswa kuwa mtakatifu.”
- 1 Wathesalonike 4: 3*

b.Kuwa na vifaa

“Mungu wa amani, ambaye kupitia damu ya agano la milele alirudisha kutoka kwa wafu Bwana wetu Yesu, Mchungaji Mkuu wa kondoo, kukuwezesha na kila kitu kizuri kwa kufanya mapenzi yake, na afanye kazi ndani yetu kile kinachompendeza, kupitia Yesu Kristo, ambaye utukufu milele milele. na milele. Amina.” – Waebrania 13:20-21

4.Kupokea baraka za Mungu

a.Ili kujazwa

“Wasio na njaa na kiu ya haki, kwa maana watajazwa.” – Mathayo 5:6

b.Ili mashindano juu ya mataifa

“Ikiwa unamtii kabisa Bwana Mungu wako na kufuata maagizo yake yote ninayokupa leo, Bwana Mungu wako atakuweka juu ya mataifa yote duniani. Baraka hizi zote zitakuja juu yako na kuandamana nawe ikiwa utamtii Bwana Mungu wako.” - Kumbukumbu la Torati 28: 1-2

Mungu anatamani kubariki kila mmoja wetu na baraka zake ambazo hazina mwisho na nyingi. Kupokea, tunahitaji kuwa mtiifu kwake. Tunayo Neno lake na amri zake, na hata itakuwa ngumu, Ametupa Roho wake Mtakatifu atusaidie. Wacha tujitolee kwenye maisha ya utii leo – hivi sasa – na tuulize Bwana atuonyeshe njia yake, kila siku, ili tusije tukapotea na Adui, lakini pokea baraka zake nyingi.

Utii wa Tathmini

1. Kwa nini haumtii Mungu?

Maagizo: Jitambulishie kwa kutotii kulingana na kiwango kifuatacho:

0 = Kamwe 1 = Mara 2 = Wakati mwingine 3 = Mara kwa mara 4 = Kawaida 5 = Barabara

Sababu

Alama

- Shaka - Sio sadaka Ya kutosha _____
- Kiburi – Najua bora _____
- Ubinafsi – Nataka njia yangu _____
- Kiburi – Nataka mamlaka _____
- Hofu – Kuogopa matokeo _____

2. Je! Ni sababu gani ya alama yako ya juu? _____

a. a.Kwa nini?

_____

3. Je! Ni sababu gani ya alama yako ya chini? _____

b. Kwa nini?

_____

4. Je! Utafanya nini kuboresha utii wako?

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Sura ya 3

Unyenyekevu

“ Jinyenyekeze mbele za Bwana, naye atakuinua. ” – Yakobo 4:10

Neno la Mungu linasema katika **Mithali 8:13** kwamba *“Nachukia kiburi na kiburi.”* Hayo ni maneno mazuri lakini yanasisitiza amri ya kwanza, ambayo ni kwamba hatutakuwa na miungu mingine mbele yake. Mungu ndiye Muumba wetu, na Muumba wa kila kitu, na kwa hivyo ana hasira ya haki wakati tunapojaribu kuchukua nafasi yake na kitu kingine, kawaida sisi wenyewe. Unaona ni na kiburi, ambacho sisi zaidi kiburi zaidi kuliko sisi tunapaswa (**Rumi 12:3**). Ni asili yetu kuchukua sifa kwa vitu vya Mungu kweli. anatamani watoto wake wa Mungu na wapeleke kwake. Yeye pia anataka tuwasilishe kwa wengine kama Mwanawe Yesu alivyofanya. Labda mfano bora zaidi wa hii katika siku za hivi karibuni ni Mama Teresa, ambaye alijitoa mwenyewe kwa maskini zaidi nchini India. Yesu pia alithibitisha hili wakati alisema, *“Lakini wengine ambao watakuwa wa mwisho, na wa mwisho.”* (**Marko 10:31**) Kumfuata Yesu kwamba lazima tujikataa, tuondoe kiburi chetu, na kuwa mtakatifu, kama vile vile vilivyokuwa. Uzuri, kwa hivyo, ni ubora wa msingi wa kuwa mwanafunzi wa Yesu.

A. Utangulizi

1. Je! Ufafanuzi wa unyenyekevu ni nini?

-Kulingana na Kamusi ya Webster, **Njia** dhaifu:

- sio kiburi au kiburi, sio kiburi au kiburi
- kuonyesha, kuelezea, au kutolewa kwa roho ya heshima au uwasilishaji
- kiwango cha chini katika uongozi au kiwango: isiyo na maana, isiyo na adabu
- sio gharama au ya gharama

2.Tuna maswali 3 ya kujibu katika kikao hiki:

- a.Kwa nini u muhimu ni muhimu?
- b.Je! Bibilia inasema nini juu ya utakatifu?
- c. Je! Tunawezaje kuishi kama watu watakatifu?

B. Kwa nini unyenyekevu ni muhimu sana?

1. Kwa Watu wote

- a. Kiburi huenda kabla ya mtu

“ Kiburi huenda kabla ya mkopo ” – Mithali 16:18

- Unaanguka mbali kutoka kwa kiwango cha juu
- Tunajiwekea shambulio kutoka kwa wengine

- b. Kiburi kiburi, ubaguzi, ubaguzi
- Wengine hawatacupenda
  - Unaumiza wengine kwa maneno na vitendo vyako
- c. Siku zote kutakuwa na mtu bora kuliko wewe

2. Kwa Wakristo

“Kwa maana ni kwa neema umeokolewa, kupitia imani – na hii sio kutoka kwako, ni zawadi ya Mungu - sio kwa kazi, ili hakuna mtu anayeweza kujivunia.” - Waefeso 2: 8-9

- a. Kutambua Mungu, sio sisi wenyewe, kama jukumu la wokovu wetu
- Hatukufanya chochote....Alifanya kila kitu!
  - Ili kuzuia “haki ya kazi ”
- b. Kutambua Mungu, sio sisi wenyewe, kama jukumu la mafanikio yetu
- “Kwa hivyo yeye ambaye hupanda wala yeye ambaye maji sio chochote, lakini ni Mungu tu, ambaye hufanya mambo kukua. ”***
- 1 Wakorintho 3:7**

- Ni Roho Mtakatifu anayefanya kazi ndani na kupitia sisi anayetimiza mapenzi ya Mungu
- Sisi ni vyombo tu, sio vichocheo

- c. Ili kutuzuia kujivunia katika juhudi zetu wenyewe
- Tunapojivunia sisi wenyewe tunamdharau Mungu
  - Tunaposema “ I ” ni Mungu tunayekataa!

d. Funzi lazima afuate Mwana mafundisho ya Yesu na kuwa mtakatifu kama alivyokuwa

3. Kwa Wachungaji na Viongozi

“Jambo la muhimu ni kwamba kwa kila njia, iwe kutoka kwa nia ya uwongo au kweli, Kristo amehubiriwa. Na kwa sababu ya hii ninafurahiya. ”- Filipi. 1:18

- a. Ili kuwezesha wengine kumuona Yesu, sio sisi
- Wengine huwezi kumuona Yesu wakati tumesimama njiani
  - Ni huduma ya Mungu, sio yetu
  - Wokovu wao unategemea Yesu, sio wewe
- b. Kuongoza wakati Yesu aliongoza
- Yesu alimtukuza Mungu, sio yeye mwenyewe
  - Yesu alikuja kupokea, asitumike (**Mathayo 20:28**)

c. Ili kuwazuia katika dhambi

- Kama viongozi malengo (**2 Timotheo 3:12**)
- Shetani anataka kukumeza (**1 Petro 5:8**)

d. Ili kuwazuia wasiongoze wengine

- Unawajibika kwa wengine (**Mathayo 18: 6-7**)
- Usibadilishe ukweli (**2 Timotheo 4:3**)

C. Je! Biblia inasema nini juu ya utakatifu?

1. Kuna tofauti kubwa kati ya Maandiko na “ Ulimwengu ”

Dunia yasema...	Bibilia inasema...
Ikiwa itakuwa ni juu yangu	Mungu hufanya mambo kukua (1 Kor. 3:6-7)
Gurudumu dhaifu hupata grisi	Mungu hulipa thawabu waaminifu (Waefeso 6:8)
Anayekufa na vitu vya kuchezea zaidi hushinda	Toa kila kitu unacho kwa maskini (Luka 18:22)
Ndege wa mapema hushika minyoo	Wa mwisho atakuwa kwanza (Mathayo 20:16)
Na uongozi unakuja NGUVU	Uongozi unakuja na WAJIBU (1 Petro 5:2)
Jivunie mafanikio yako	Mpe Mungu utukufu katika kila jambo unalofanya (1Kor. 10:31)

2. Kwa nini ni vigumu kwetu kuwa watakatifu?

a. Sio katika asili yetu

- Mgogoro kati ya asili ya dhambi na ya kiroho (**Wagalatia 5:17**)
- Mwiba wa Paulo katika mwili wake (**2 Wakorintho 12:7-10**)

b. Sisi ni wabinafsi na tunajijali

- Lazima tuangalie #1 (sisi wenyewe)
- "Ikiwa itakuwa ni juu yangu!" mawazo

c. Hatuwathamini wengine

- Tunaona udhaifu wa wengine tu, sio uwezo wao
- Tunathamini au kutoa uthibitisho kwa kile tunachojua na tumejichunguza wenyewe

d. hatuamini Neno la Mungu

- Kwa namna fulani tunafikiri Neno Lake linatumika kwa wengine na sio sisi
- Tunatilia shaka ahadi zake

D. Tunawezaje Kuishi Kama Watu Watakatifu?

“Ewe mwanadamu, amekuonyesha lililo jema. Na Bwana anataka nini kwako? Kutenda haki na kupenda rehema na kutembea kwa utakatifu na Mungu wako.”

- Mika 6:8

1. Omba Roho Mtakatifu akupe utakatifu
2. Epuka kusema “nilifanya,” sema “Mungu”.
3. Wafikirie wengine kwanza
  - Acha mahitaji yao yawe motisha yako
  - Awe kiongozi mtumishi
4. Mpe Mungu sifa na wengine, si wewe mwenyewe

E. Baadhi ya Mawazo ya Mwisho

1. Ni lazima kila mara tumpe Mungu sifa na utukufu kwa lolote tunalotimiza
2. Ni lazima tuwe waangalifu tusihimize kujivuna kwa wengine
3. Hatupaswi kushawishiwa na ufafanuzi wa (ma)tamaduni wa mafanikio
4. Sisi ni mabalozi wa Kristo, si Kristo (**2 Wakorintho 5:20**)

*“Basi nyenyekeeni chini ya mkono wa Mungu ulio hodari,
ili akuinue kwa wakati wake.”*

1 Petro 5:6

Zoezi La Unyenyekevu

Ifuatayo ni orodha ya maswali kuhusu utu. Soma kila moja kwa makini, kisha, kwa kutumia mizani ifuatayo, amua ni kiwango gani inatumika kwako. Kwa bora, jibu kwa ukweli matokeo.

kamwe	mara chache	mara kadhaa	mara nyingi	kawaida	daima
0	1	2	3	4	5

1. _____ Wakati watu hawakubaliani na wewe, unahisi unahitaji kubishana na msimamo wako?
2. _____ Je, unaumia unapoheshimiwa wale usiowapenda?
3. _____ Je, unaona ni vigumu kukiri kuwa umekosea?
4. _____ Je, unafurahia kushiriki kuhusu mafanikio yako?
5. _____ Je, unafanya mambo kwa ajili ya sifa na pongezi?
6. _____ Je, unakubali sifa badala ya kuipotosha?
7. _____ Je, unakasirika wakati huna kupokea mikopo wewe ni kutokana na?
8. _____ Je, wewe ni mwepesi wa kusahihisha wengine wanapofanya makosa?
9. _____ Je, unajali sana sifa yako kuliko ya Mungu?
10. _____ Je, unajilinganisha na wengine badala ya Mungu?

Jumla: _____ (ongeza alama pamoja)

<u>Jumla vote</u>	<u>Maana</u>
40+	Kwa ujumla una kiburi na kiburi na haujali wengine.
30-39	Mara nyingi unajivuna na mara chache huzingatia mahitaji ya wengine.
20-29	Unaonyesha unyenyekevu wakati fulani lakini wakati mwingine unazingatia mahitaji yako mwenyewe juu ya wengine.
10-19	Wewe ni mnyenyekevu kiasi na mara nyingi unajali mahitaji ya wengine.
0-9	Wewe ni mnyenyekevu sana na unazingatia mahitaji ya wengine.

Sura ya 4

Usimamiaji/Uwakili

“Wapeni watu vitu, nanyi mtapewa. Kipimo kizuri, kilichoshindiliwa, kilichotikiswa na kumwagika, kitaminywa katika mapaja yenu. Kwa maana kipimo kile mpimacho ndicho mtakachopimiwa.”

Luka 6:38

kwamba moja ya mambo magumu zaidi kwa viongozi wa kanisa na huduma ni kuwatia moyo watu kumtumikia Bwana kwa wakati wao, talanta na hazina zao. Baadhi ya watu wana shughuli nyingi sana, wengine hawahisi kwamba wana chochote cha kutoa, na bado wengine hawana nia ya kuwekeza wakati au mali zao katika kazi ya Bwana, wakipendelea “kuwaachia bhokisi.” Mtu anapochimba zaidi Neno la Mungu hakuna shaka kwamba sisi sote tuna karama tunazoweza kutumia matumizi ufalme wa Mungu, kwamba Mungu anatuita tutumikie Yeye na wengine, na kwamba sisi sote ni sehemu ya kusudi na mpango Wake. Ikiwa hiyo ni kweli, basi kwa nini Wakristo wengi hushindwa kumheshimu Mungu kwa wakati na mali zao? Ni muhimu kwanza tutambue jukumu letu kama mawakili wa kile ambacho Mungu anamiliki na ametupa sisi muhimu kwa ajili yake. Kisha, tunapojifunza kuwa mfuasi wake, uwakili kwa kawaida hutiririka kutoka kwa upendo na hamu yetu Kwake na kusudi Lake maishani mwetu.

A. Uwakili ni nini?

1. Kwa ufafanuzi ni matumizi wa rasilimali
  - a. ofisi, wajibu, na wajibu wa wajibu
  - b. suala, suala, au kitu
  - c. sala makini na wa kuwajibika wa kitu kilichokabidhiwa uangalizi wa mtu
2. Mungu anamiliki, tunasimamia
  - a. Mungu aliumba kila kitu - **Mwanzo 1:1**
  - b. Kila tulichonacho kinatoka kwa Mungu

“Kila zawadi njema na kamilifu hutoka juu, hushuka kutoka kwa Baba wa mianga ya mbinguni; ambaye habadiliki kama vinavyogeuka.”

— **Yakobo 1:17**

3. Yesu alifundisha kadhaa kuhusu uwakili
  - a. Mfano wa Talanta - **Mathayo 25:14-30**
    - **Kanuni #1** - Utalazimika kuwajibika kwa kile ulichofanya na kile ambacho Mungu alikupa
    - **Kanuni #2** - Yeyote aliye nacho, atapewa zaidi (mstari wa 29)
  - b. Mfano wa Meneja Mwenye Hekima - **Luka 12:35-48**
    - **Kanuni #1** - Kuwa macho na tayari! (Kifungu cha 40)
    - **Kanuni #2** - Yeyote aliyekabidhiwa mengi, mengi yatatarajiwa (mstari wa 48)
  - c. Mfano wa Msimamizi Mwerevu - **Luka 16:1-13**
    - **Kanuni #1** - Yeyote anayeweza kuamini kwa machache anaweza kuamini kwa mengi (mstari wa 10)
    - **Kanuni ya 2** - Huwezi kumtumikia Mungu na fedha (mstari 13)
4. Uwakili sio "ikiwa" au "wakati", lakini "vipi"
  - a. Kama wanafunzi, tumeitwa kutoa (**Mathayo 22:21**)
  - b. Mungu anaituita tutoe kwa furaha (**2 Wakorintho 9:7**)
  - c. Mungu anaituita tutoe kwa dhabihu (**Mathayo 19:21**)
  - d. Mungu anaituita tutoe kwa ukarimu (**Warumi 12:8**)

B. Lazima Tutambue kwamba Mungu ndiye Mchochezi wa Kweli

1. Tunaweza kuhimiza, lakini ni Mungu pekee anayeweza kuingia
“Mimi nilipanda, Apolo akatia maji, lakini Mungu ndiye aliyeikuza. Basi yeye apandaye si kitu, wala yeye atiaye maji si kitu, bali Mungu peke yake, anayekuza.” - 1 Wakorintho 3:6-7
2. Mungu alitenda, tunaitikia
“Sisi twapenda kwa sababu yeye alipenda sisi kwanza.” - 1 Yohana 4:19
3. Yote tuliyo nayo yanatoka kwa Mungu
“Kila zawadi nzuri na kamilifu hutoka juu, ikishuka kutoka kwa Baba wa mianga ya mbinguni; ambaye habadiliki kama vinavyogeuka.” - Yakobo 1:17
4. Kutoa ni furaha na baraka
“Katika kila jambo nililofanya, niliwaonyesha kwamba kwa namna hii ya kazi ngumu imetupasa walio dhaifu, tukiyakumbuka maneno ya Bwana Yesu mwenyewe: 'Ni heri zaidi kutoa kupokea kuliko'” - Matendo 20:35

5. Tambua Kwamba Tuliumbwa Kwa Kusudi
“Kila mtu na atumie kipawa chochote alichopokea kuwatumikia wengine, akisimamia kwa neema ya Mungu katika namna zake mbalimbali.”
- 1 Petro 4:10.
- a. Tumejaliwa na Mungu
  - b. Tumeitwa kutumia karama zetu kuutumikia Mwili wa Kristo
  - c. Tunahitaji kujua karama zetu ni nini ili kuzitumia

C. Uwakili Unatoka Katika Unafunzi

1. Kuna mgongano kati ya asili ya mwanadamu na asili ya kiroho
“Kwa maana mwili hutamani kushindana na Roho, na Roho hutamani kushindana na mwili. Wanagombana wenyewe kwa wenyewe, ili msifanye mnavyotaka.” - **Wagalatia 5:17**
- a. Tunahitaji kukataa asili yetu ya dhambi ambayo huzaa uchoyo na ubinafsi
  - b. Tunahitaji kukuza asili ya kiroho ambayo ni huduma na dhabihu
2. Njia za Mungu zinahitaji kufundishwa
“Kila andiko, lenye pumzi ya Mungu, lafaa kwa mafundisho, na kwa kuwaona watu makosa yao, na kwa kuwaongoza, na kwa kuwaadibisha katika haki.” — **2 Timotheo 3:16**
- a. Waumini wote lazima wahimizwe kusoma na kujifunza Neno la Mungu
    - Madarasa yenye muundo
    - Usomaji wa Biblia kila siku
    - Ibada za kila siku
  - b. Waumini wote wanahitaji kufundishwa katika haki
    - Kuwa mtiifu kwa amri zake
    - Kuishi maisha matakatifu
  - c. Waumini wote wanahitaji mtazamo wa ulimwengu wa Kibiblia
3. Tunamkaribia Mungu, huwakilishwa kwa kawaida
- a. Tunapojifunza Neno Lake tunashawishika kumtumikia
“Basi si zaidi sana damu yake Kristo, ambaye kwamba kwa Roho wa milele alijitoa nafsi yake kwa Mungu kuwa sadaka isiyo na mawaa, itasafisha dhamiri zetu na matendo ya mauti, tupate kumtumikia Mungu aliye hai!” — **Waebrania 9:14**
  - b. Tunapokua katika imani, matendo yetu ya kuonyesha hivyo
“Lakini mtu atasema, Wewe unayo imani; mimi ninayo matendo. Nionyeshe imani yako bila matendo, nami nitakuonyesha imani yangu kwa yale niyatendayo.” - **Yakobo 2:18**

4. Ufuasi hujenga ufahamu wa haja ya kutoa kwa Mungu na wengine
"Lakini kama vile mlivyo na ubora katika kila jambo - katika imani, na katika usemi, na katika maarifa, na katika bidii kamili, na katika upendo wenu kwetu sisi - angalieni pia kwamba ninyi pia katika neema hii ya kutoa."
- 2 Wakorintho 8:7
  - a. Neno la Mungu halidai kamwe, daima hutia moyo
  - b. Uhusiano wa kina na Mungu, ndivyo ufahamu zaidi ya neema yake

D. Kutoa Mara nyingi Matokeo ya Ufahamu

1. Wajulishe watu mahitaji ili waweze kutoa kwa kujibu
  - a. Tangaza mahitaji yako kwa watu, ujuzi, au pesa
  - b. Tumia shuhuda kushiriki sababu ya hitaji hilo
  - c. Usiogope kuomba msaada
"Hamna kitu, kwa sababu hamuombi Mungu." - Yakobo 4:2
2. Ruhusu Roho Mtakatifu afanye kazi yake
  - a. Wape watu muda wa msamaha wao
  - b. Acha Roho Mtakatifu awashawishi watu kutumikia au kutoa, sio wewe
    - Usiwafanye watu wasikie hatia
    - Usiombe
    - Usiwaadhibu au kuwatishia watu
3. Wahimize watu kuomba kuhusu mahitaji
  - a. Wanapozungumza na Mungu, Yeye huzungumza nao
  - b. Roho Mtakatifu, anapoitwa, hujibu

E. Hitimisho

1. Uwakili ni jibu, si sharti
  - a. Uwakili hutiririka kutokana na mwitikio wa neema anayohisi kila mmoja
  - b. Uwakili hauzai imani - imani huzaa uwakili
2. Uanafunzi utaongoza kwenye uwakili
  - a. Ruhusu Neno la Mungu lifanye kazi yake
  - b. Wafundishe watu Neno la Mungu, na uwakili utafuata moja kwa moja
3. Ruhusu Roho Mtakatifu ajaze mahitaji yako kupitia watu anaowagusa
  - a. Usidhani unajua zitatoka wapi
  - b. Kuwa tayari na kuwa tayari kupokea kile ambacho Roho Mtakatifu hutoa

Zoezi la Usimamiaji/Uwakili

Orodhesha mambo unayoweza kufanya ili kuhamasisha uwakili wa wengine:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____

Sehemu ya 2

Kanuni za Uanafunzi

Sura ya 5

Kuwafunza Watoto

“Watu walikuwa wanamletea Yesu watoto wadogo ili awawekee mikono, lakini wanafunzi wakawakemea. Yesu alipoona hivyo alikasirika. Akawaambia, Waacheni watoto wadogo waje kwangu, wala msiwazuie, kwa maana ufalme wa Mungu ni wao kama hawa. Amin, nawaambieni, mtu ye yote asiyeupokea ufalme wa Mungu kama mtoto mdogo hataingia humo kamwe.” Akawakumbatia watoto hao, akaweka mikono yake juu yao na kuwabariki.”

Marko 10:13-16

Yesu alionyesha upendo mkubwa kwa watoto. Pia alituonyesha kiwango cha heshima tunachopaswa kuwa nacho kwa watoto, kama vielelezo vya imani. Kufundisha watoto kuhusu Yesu na Neno la Mungu ni jambo jema, lakini lengo ni kufikia mioyo yao ili “kupokea Ufalme wa Mungu”! Watoto mara nyingi huitwa "kanisa la kesho". Wao ni kanisa la siku zijazo, na ikiwa tunawapoteza, tunapoteza kanisa (au kushindwa kanisa). Lakini watoto pia ni “kanisa la leo”, na ni lazima tuwaone kama wanafunzi wa Yesu, kama sisi sote tulivyo.

A. Makusudi ya Mungu kwa Huduma ya Watoto

1. “ Kufanya wanafunzi wadogo ” - Mathayo 28:19 ndio agizo kuu la “ *kufanya wanafunzi kutoka kwa mataifa yote.* ” Tafsiri ya Message Bible inasema “ *Nenda ukamzoeze kila mtu unayekutana naye, aliye mbali na karibu, katika njia hii ya maisha ...* ” 1 Timotheo 2:4 inatuambia kwamba Mungu anataka “ *watu wote waokolewe na kupata ujuzi wa kweli.* ”
2. Kuwa na mazingira maalum - nyumba ya kanisa kwa wote.
  - a. Shule ya Jumapili si kama shule ya kawaida - ni familia ya kanisa
  - b. Wizara ya Watoto si matunzo ya watoto - ni wizara 100%.
  - c. Waalimu na wazazi sio wakufunzi pekee - Yesu ndiye kielelezo
3. Kanisani, jinsia zote na enzi zote zinahitaji kuheshimiwa. Hii ni pamoja na watoto.

Lakini makuhani wakuu na walimu wa sheria walipoona maajabu aliyoyafanya na watoto waliokuwa wakipiga kelele Hekaluni, “Hosana kwa Mwana wa Daudi,” walikasirika. “Unasikia hawa watoto wanasema nini?” wakamwuliza. Yesu akajibu, "Naam, hamjapata kusoma, 'Kutoka kwa midomo ya watoto na wachanga? wewe, Bwana, umeziita sifa zako?

- Mathayo 21:15-16 (Yesu ananukuu Zaburi 8:2)

B. Kufundisha watoto kanisani ni zaidi ya somo la kawaida (*simulia Hadithi ya Biblia, imba, toa sadaka*). **Maeneo muhimu ya ufuasi** yanapaswa kujumuishwa katika somo.

1. Kusifu na Kuabudu

- a. Katika makanisa fulani, ni kawaida kwa wazazi kwenda kuabudu, huku watoto wao wakienda darasani. Kuhusu hili, wakati fulani nilimsikia Mchungaji akisema, “*Tumeigeuza. Watu wazima wanahitaji elimu na watoto wanahitaji kuabudu!*”
- b. Kulingana na **Mathayo 21:15-16** (*juu*) hata nyakati za kelele za nguvu za watoto, sifa ziwepo ili kumtukuza Mola wetu!

2. Kusoma Biblia

- a. Sikuzote Biblia ndiyo “mtaala” bora zaidi kwa tabaka lolote la rika lolote.
- b. Watoto wanapaswa kupata uzoefu wa Neno la Mungu. Igiza Hadithi za Biblia na mzungumzie jinsi Hadithi ya Biblia inavyotumika katika maisha ya kila siku.
- c. Wasaidie watoto waanze kuthamini na kupenda Biblia. Watie moyo watoto kugeukia Neno la Mungu kwa mtazamo wao wa ulimwengu wa maisha.

3. Kuomba na watoto

- a. Usiombe “tu” juu ya watoto. Waelezee maombi na ujifunze kuhusu maombi kutoka katika Biblia.
- b. Tumia miundo ya maombi ambayo ni rafiki kwa watoto na yenye manufaa kwa ukuaji wa maombi.
- c. Kujifunza kuomba kwa sauti kwa kujitegemea na mbele ya wengine ni lengo na watoto.

4. Kushiriki Imani

- a. Wakristo wote wana hadithi za imani, ambazo ni miguso kutoka kwa Bwana kila siku. Watoto wanapaswa kujifunza hili, pia.
- b. Watoto wanapenda kusimulia hadithi na kuzungumza kuhusu familia zao. Mabadiliko ya mwelekeo yanahitajika ili kutafuta hadithi za imani kushiriki, na kumpa Mungu utukufu.
- c. Watoto wanahitaji kujifunza ujumbe wa injili wa Habari Njema ya Yesu ili kushiriki kama ushuhuda kwa wengine. Kamwe sisi si wachanga sana kujifunza kushiriki injili. Kama Yesu alivyosema,

"Tena habari njema ya ufalme itahubiriwa katika ulimwengu wote, kuwa ushuhuda kwa mataifa yote; hapo ndipo ule mwisho utakapokuja." - Mathayo 24:14

5. Sehemu zingine za uanafunzi:

- a. Uwakili - fundisha watoto kuhusu zaka au kuwa na matoleo maalum kwa madhumuni ya misheni mara kwa mara
- b. Miradi ya misheni - watoto wajiunge na familia zao katika kuwafikia wengine katika huduma na huduma
- c. Ushirika - waonyeshe watoto umuhimu wa kufanya urafiki na furaha ya imani katika Yesu

C. “ **Jinsi watoto wanavyojifunza** ” inahusiana na **hatua za ukuaji** wa watoto na inahitaji kuzingatiwa ili ufundishaji wa watoto uendane na umri.

1. Watoto wanapokua, wanazidi kuwa tayari kwa mafundisho ya kina zaidi. Mwalimu wa huduma ya watoto lazima awe tayari kurekebisha mafundisho kwa hatua ya ukuaji wa watoto.
2. Hatua za ukuaji wa ujifunzaji wa watoto zinapaswa kuongezwa kwa mpango wa uanafunzi kwa watoto.
3. Mambo muhimu kuhusu “jinsi watoto wanavyojifunza”:
  - a. Watoto wadogo (umri wa miaka 1-4)
    - Msingi wa imani unawekwa tangu mwanzo wa maisha
    - Wana ubinafsi - kwa hivyo himiza kushiriki na kila mmoja
    - Ishi katika ndoto na uhalisia, na bado hujui tofauti - kwa hivyo sisitiza ukweli wa Yesu na Biblia (km. "Yesu ni halisi")
    - Kiasili ni wadadisi - kwa hivyo waache wachunguze wanapojifunza
    - Ni wanafunzi wa kuona na halisi - kuwa wazi na tumia picha na usaidizi wa kuona
    - Jifunze vyema kwa kushuhudia - igiza Hadithi ya Biblia
  - b. Watoto wadogo (miaka 5-7)
    - Msingi wa imani huwekwa wakati wa miaka 7 ya kwanza ya maisha - fanya hisia kwenye mioyo ya watoto, kwani hiyo ni ya kudumu zaidi.
    - Wanapenda kujivunia - kwa hivyo wape sifa
    - Wanajijali - wasaidie wasijilinganishe na wengine. Upendo wa Mungu ni kwa wote
    - Kuwa na muda mfupi wa umakini - kama dakika 5-7 tu na uendelea na shughuli nyingine
    - Unavutiwa na sasa - fanya mafundisho ya matumizi ya maisha
    - Dhana ndogo ya wakati na nafasi- weka vielelezo wazi na rahisi

- Kwa kawaida unataka kushinda na uwe wa kwanza kila wakati - Cheza mchezo unaotegemea Biblia ambapo kila mtu anaweza kuwa mshindi katika Yesu

c. Watoto wakubwa (miaka 8-11)

- Vipindi vya usikivu ni virefu zaidi - vinaweza kumezwa zaidi katika ufundishaji
- Wanaweza kufikiria zaidi kwa wenyewe
- Anza kuonyesha uwezo wa uongozi - waambie waanze kuongoza maombi na ibada kwa ajili ya watoto wadogo
- Dhana bora ya wakati uliopita, wa sasa na ujao - fundisha ratiba ya matukio ya Biblia
- Anza kuelewa ishara, kama inavyotumiwa katika Biblia - igiza mifano ya Yesu na jadili maana ya mfano huo.

D. Boresha masomo kwa **Milestones za Imani ya Kibiblia** kulingana na umri au kiwango cha daraja. Hapa kuna mifano:

1. Chekechea (umri wa miaka 5) - Kariri Sala ya Bwana
2. Daraja la 1 (umri wa miaka 6) - Jifunze Amri Kumi
3. Daraja la 2 (umri wa miaka 7) - Kariri Imani ya Mitume
4. Daraja la 3 (umri wa 8) - Jifunze mpangilio wa Vitabu vya Agano Jipya
5. Daraja la 4 (umri wa 9) - Jifunze mpangilio wa Vitabu vya Agano la Kale
6. Daraja la 5 (umri wa miaka 10) - Jifunze ratiba ya matukio ya Biblia

*Tangu ujana wangu, Mungu, umenifundisha,
na hata leo ninatangaza matendo yako ya ajabu.
Hata nikiwa mzee na mvi,
usiniache, Mungu wangu,
Hata nitakapotangaza uweza wako kwa kizazi kijacho.
matendo yako makuu kwa wote wanaokuja.
Zaburi 71:17-18*

Tafadhali kumbuka: Vitabu vya kufundishia vya watoto vinapatikana kutoka FaithLife Ministries. Nakala za Kiingereza za kielektroniki za vitabu hivyo zinaweza kuombwa kwenye tovuti yetu kwa: www.faithlifeministries.net

Mazoezi ya Kuwafanya Watoto Kuwa Wanafunzi

Tengeneza karatasi ya kupanga kwa ajili ya kuwafunza watoto katika kanisa lako. Tumia maeneo muhimu ya uanafunzi, kama yalivyoorodheshwa katika mafundisho, na maeneo mengine ya ufuasi kama unavyoweza kuchagua (na kama mafundisho yanavyopendekeza). Tenganisha malengo ya uanafunzi kwa umri au daraja shuleni.

UPANGAJI WA UFUNZO WA WATOTO

UMRI wa watoto na/au DARAJA shuleni

<u><i>LENGO LA UFUNZO</i></u>						
Ibada						
Kusoma Biblia						
Maombi						
Kushiriki Imani						
_____						
_____						
_____						

Sura ya 6

Vijana wa Kufuasa

“Natumaini katika Bwana Yesu kumtuma Timotheo kwenu upesi, ili nami nipate kufurahi ninapopata habari zenu. Sina mwingine kama yeye, ambaye ataonyesha kujali kikweli kwa ajili ya ustawi wenu. Kwa maana kila mtu anaangalia mambo yake mwenyewe, si ya Yesu Kristo. Lakini mnajua kwamba Timotheo amejithibitisha mwenyewe, kwa sababu kama mtoto pamoja na baba yake amehudumu pamoja nami katika kazi ya Injili.”

Wafilipi 2:19-22

Timotheo ni kijana, kulingana na **1 Timotheo 4:12**, (*“ Usiruhusu mtu yeyote akudharau kwa sababu wewe ni kijana ”*). Paulo alimchukua kijana huyu, Timotheo, chini ya mrengo wake, akimfundisha na kumlea katika imani. Vijana ni watu wazima wachanga, na vijana wanaofanya wanafunzi mara nyingi hupuuzwa, watoto wanapoendelea kuwa watu wazima. Huduma ya vijana (kwa umri wa miaka 12 hadi ujana), inahitaji uangalifu maalum, ili vijana waje kwa Kristo kwa njia ya kudumu.

A. Wizara ya Vijana yenye ufanisi

1. Wizara ya Vijana SIYO:
  - a. Burudani
  - b. Onyesho bora zaidi mjini
  - c. Chakula bora zaidi mjini
  - d. Kuiga njia ya ulimwengu ya kufanya mambo

2. Wizara ya Vijana NI:
  - a. Inaendeshwa kwa Kusudi, badala ya Umaarufu Unaendeshwa
  - b. Kusudi linaendeshwa kwa mwelekeo tatu:
    - JUU - kumweka Mungu kwanza, katika uhusiano wa kibinafsi na Yeye, na kumpa sifa
    - KATIKA - kujenga uhusiano kati yetu sisi kwa sisi ili kukuza imani yetu katika Kristo
    - NJE - kutafuta fursa za kushiriki imani yetu katika Kristo
  - c. Hapa kuna vipengele tisa vya matukio ya vijana yanayotokana na kusudi
    - 1) Nguvu ya Mungu ipo
    - 2) Kusudi la Mungu liko wazi
    - 3) Kufikia hadhira inayofaa
    - 4) Programu zinaonyesha ubora katika upangaji na madhumuni

- 5) Mchakato wa kuweka programu pamoja utaweka kusudi akilini
- 6) Maadili yaliyopangwa yatakuwa wazi na thabiti
- 7) Wazazi watakuwa na habari nzuri na wakati mwingine kushiriki
- 8) Viongozi washiriki watakuwepo na kuongoza furaha
- 9) Uvumilivu na kufuata ni lazima

B. Maendeleo ya Vijana Vijana

Vijana katika umri wa miaka 10-15 hupitia mabadiliko ya kibinafsi ya haraka na makubwa kuliko wakati mwingine wowote katika maisha yao. (*Ukuaji wa watoto wachanga pia ni mkubwa, lakini watoto wachanga hawatambui maendeleo yao wenyewe.*) Baadhi ya maeneo ya ukuaji wa vijana ni:

1. Tofauti kati ya wenzao
  - a. Mabadiliko hutokea mara kwa mara
  - b. Kubalehe ni uzoefu kwa nyakati tofauti na viwango tofauti
  - c. Ufahamu wa hali ya kijamii na kiuchumi
  - d. Mapendeleo yanatambuliwa
  - e. Ukabila huongeza ufahamu au changamoto za utofauti
2. Kuendeleza wasiwasi juu ya kuonekana na sura ya mwili
3. Tamaa ya kukubalika na rika
4. Kwa kawaida wazazi huhifadhi mamlaka ya msingi na huendelea kama chanzo chao cha maadili ya kimsingi
5. Mitindo ya kufikiri hubadilika - kwa uwezo wa kufikiri zaidi wao wenyewe
6. Mazingira na vyombo vya habari huanza kuwa na ushawishi mkubwa juu ya maadili yao

C. Jinsi Vijana Wanavyojifunza

Msingi wa imani (katika Mungu, au katika kitu kingine), huwekwa wakati wa miaka saba ya kwanza ya maisha. Kufikia wakati wanafunzi wanaingia katika huduma ya vijana (takriban umri wa miaka 12), watakuwa na mfumo wa imani ulioanzishwa kimsingi, katika mioyo na akili zao. Uchunguzi wa utafiti wa Neuroscience umeonyesha kuwa vijana hujifunza vizuri katika maeneo matano:

1. Kijana anahitaji "kujisikia sawa" ili kujifunza kwa ufanisi. Hisia ni msingi wa kujifunza kwa vijana. Hisia zao hufanya kama mwongozo wa kuwaongoza kuelekea hali nzuri na mbali na mbaya.
2. Vijana wanaona ni rahisi kujifunza wakati mafundisho yana umuhimu kwao. Akili zinaweza kuzima wakati wanafunzi wanafundishwa habari ambazo haziendani na malengo yao wenyewe.

3. Ni rahisi kwa vijana kujifunza mazingira yanapokuwa hai . Kushiriki kikamilifu wakati wa kufundisha ni muhimu kwa kujifunza. Ubongo wa mwanafunzi huwa wazi kwa habari ambayo sio hai kwao au ambayo haivutii umakini wao. Kushiriki katika kujifunza, au "kujifunza" kwa mikono, kunasaidia.

4. Vijana wanapaswa kufanyia kazi ujuzi wao kwa muda . Uzoefu wa vijana, baada ya muda, polepole huchonga miunganisho katika akili zao. Viunganisho vinavyotumiwa mara nyingi huimarishwa na vingine vinadhoofika. Kujifunza kunahitaji kuimarishwa kila wakati. Kama inavyosemwa - "itumie au uipoteze".
“Lakini wewe, ukae katika hayo uliyofundishwa na kusadikishwa, kwa kuwa unawajua wale ambao ulijifunza kwao; na jinsi tangu utoto umeyajua maandiko matakatifu, ambayo yaweza kukuhekimisha hata upate wokovu kwa imani iliyo katika Kristo Yesu.”
- 2 Timotheo 3:14-15

5. Mafunzo ya vijana yanahitaji usaidizi wa mara kwa mara . Kuwa na usaidizi na ushauri husaidia kujifunza kuimarishwa na kurekebisha kwa uzoefu wa kibinafsi wa mtu. Maendeleo yanaweza kutathminiwa vyema wanafunzi wanapofunzwa katika mchakato mzima wa kujifunza. Kutiwa moyo pia ni muhimu sana kwa ajili ya kukuza kujistahi kwao.
“Mtu awaye yote asikudharau kwa kuwa wewe ni kijana, bali uwe kielelezo kwa waaminio, katika usemi na mwenendo, na katika upendo na imani na usafi. Mpaka nitakapokuja, fanya bidii katika kusoma Maandiko hadharani, kuhubiri na kufundisha. Usiache kuitumia zawadi yako, uliyopewa kwa njia ya unabii wakati baraza la wazee lilipoweka mikono juu yako. Uwe na bidii katika mambo haya; jitoe kabisa kwao, ili kila mtu aone maendeleo yako. Tazama maisha yako na mafundisho yako kwa karibu. Dumu katika hayo, kwa maana ukifanya hivyo, utajiokoa wewe mwenyewe na wale wakusikia pia.” - 1 Timotheo 4:12-16

D. Malengo ya Milele ya Kuwafanya Vijana kuwa Wanafunzi

1. Kutumia imani yao ya Kikristo kwa kila eneo la maisha.
  - a. Kuabudu - Kumsifu Mungu kwa neno na muziki
  - b. Maombi - Kuingiliana kibinafsi na Kristo
  - c. Ushirika - Kujenga urafiki wa Kikristo
  - d. Kusoma Biblia - Kujifunza Neno la Mungu na kulitumia katika maisha ya kila siku
  - e. Huduma - Kutumikia wengine ili Upendo wa Mungu uonekane kwa wote
  - f. Uinjilisti - Kushiriki Injili na wasio Wakristo

2. Kuzungumza juu ya maswala magumu
  - a. Faida za tabia yenye afya (usafi, mwanzo mpya)
  - b. Hatari na matokeo ya tabia mbaya (madawa ya kulevya, pombe, ngono, vurugu)
  - c. Sisitiza tofauti kati ya majaribu na dhambi
    - Majaribu ni shetani anayebisha mlangoni
    - Dhambi hutokea pale mtu anapofungua mlango na kumwalika shetani aingie
    - Shiriki Maandiko, kama vile:

“Jaribu halikuwapata ninyi isipokuwa lililo kawaida ya wanadamu. Na Mungu ni mwaminifu; hatawaacha mjaribiwe kupita mwezavyo. Lakini mnapojaribiwa atatoa pia njia ya kutokea ili mweze kustahimili.” - 1 Wakorintho 10:13

“Basi, jinyenyekezeni kwa Mungu. Mpingeni shetani, naye atawakimbia.” - Yakobo 4:7
  - d. Kufanya maamuzi mazuri, ikiwa ni pamoja na:
    - Uamuzi mzuri (ona **Zaburi 119:9,11**)
    - Ujasiri (ona **Wafilipi 4:13**)
    - Heshima (ona **Warumi 12:9-11**)
    - Kujidhibiti (ona **1 Wathesalonike 4:3,4**)
3. Kuwa viongozi katika njia ya Kristo
  - a. Tafuta ukuaji wa kiroho - jifunze kwanza, na kisha uwafundishe wengine wapya zaidi katika imani.
  - b. Kuwa na moyo wa mtumishi - tafuta watu na maeneo ambayo yanahitaji msaada.
  - c. Jenga ujuzi wa watu - kuwa msikilizaji mzuri, kukuza ushirikiano, na kuzuia matatizo.
  - d. Jifunze kuongoza ibada, maombi, na Kusoma Biblia - huduma inayoongozwa na vijana
  - e. Vijana ni wanafunzi wachanga wanaojifunza kuwa wanafunzi. Agizo Kuu (katika **Mathayo 28:19-20**) linakuwa la kibinafsi kwao: *“Nendeni mkafanye wanafunzi ..... na kuwafundisha kuyashika yote niliyowaamuru ninyi...”*

E. Kuendeleza Kizazi Kijacho cha Viongozi wa Kanisa

1. Viongozi wa kesho ni vijana wa leo
  - a. Viongozi wa makanisa ya leo walighushiwa miaka ya 1950, 60 & 70's.
    - Ushawishi wa Vita Kuu ya II, Vita Baridi
    - Maadili ya utii, wajibu, na wajibu

- b. Viongozi wa kesho wanaghushiwa miaka ya 1980, 90, na sasa.
    - Ushawishi wa utajiri, usahihi wa kisiasa, ugaidi
    - Maadili ya ubinafsi, kutoa changamoto kwa mamlaka, na kuwalaumu wengine
  - c. Hatuwezi kulizuia lisitokee, lakini tunaweza kushawishi wale ambao watapanda uongozi
2. Kile ambacho vijana hawapendi leo watakibadilisha kesho
    - a. Vijana huathiriwa vibaya zaidi kuliko kuathiriwa vyema
      - Hawana uhakika ni nini hasa wanachopenda, lakini wanajua kile ambacho hawapendi
      - Watataka kubadilisha wasichokipenda
    - b. Kila kizazi kinataka kuwa bora kuliko kilichotangulia
      - Kuna maendeleo endelevu ya mawazo ya kijamii
      - Kila kizazi kinataka kutoa mchango kwa utamaduni
  3. Wafundishe vijana kanuni za Kibiblia, sio mila za kanisa
    - a. Zingatia ukweli wa milele, sio imani za muda
    - b. Acha nguvu ya Neno iwavute ndani, si mapokeo au mazoea
    - c. Hebu matendo yetu yaamuliwe na Maandiko, si mawazo ya mwanadamu

Ikiwa tunataka kubadilisha maisha yajayo, lazima tushawishi vijana wa leo!

Kumbuka umuhimu wa Bwana kwa vijana. Mungu alimchagua Daudi, mdogo wa ndugu wote, kuwa Mfalme.

*“Ulipozungumza katika maono, kwa watu wako waaminifu uliwaambia:
“Nimempa shujaa nguvu; Nimemwinua kijana kutoka miongoni mwa watu.
Nimemwona Daudi, mtumishi wangu; kwa mafuta yangu matakatifu
nimempaka. Mkono wangu utamtegemeza; hakika mkono wangu utamtia
nguvu.*

Zaburi 89:19-21

Zoezi la Kufuasa Vijana

Tengeneza orodha ya mambo makuu ambayo yatasaidia kanisa lako katika huduma ya vijana:

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

Jadiliana mawazo kuhusu ukuaji wa huduma ya vijana katika makanisa yenu.

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

Sura ya 7

Wanaume wa Kufuasa

“Hakika Abrahamu atakuwa taifa kubwa na lenye nguvu, na kupitia yeye mataifa yote ya dunia yatabarikiwa. Kwa maana nimemchagua yeye, ili awaelekeze watoto wake, na nyumba yake baada yake, waishike njia ya Bwana, kwa kutenda haki na haki, ili BWANA amtimizie Ibrahimu ahadi zake.

Mwanzo 18:18-19

Hapo mwanzo Mungu aliwapa wanadamu jukumu la uongozi katika familia, kanisani na katika jamii kwa ujumla. Katika Agano la Kale Biblia inasema waziwazi kwamba mwanadamu aliumbwa kwanza katika umbo la Adamu, na kwamba Hawa alifanywa kuwa msaidizi wake (**Mwanzo 2:18**). Katika Agano Jipya wanaume wamepewa jukumu la kuwa vichwa vya familia zao na wanapaswa kuwapenda wake zao kama Kristo alivyolipenda kanisa (**Waefeso 5:23**). Kwa hiyo katika uongozi wa Mungu wa wajibu wanaume wanawekwa katika nafasi ya uongozi na kwa hiyo ni muhimu kwamba wafundishwe kuwa viongozi wa kiroho. Ni wajibu wa akina baba kuwafunza watoto wao na hivyo ni lazima kanisa lihusishwe katika mchakato wa kuwafunza wanaume ili wawezeshwe na kusaidiwa kwa kazi hiyo. Wanaume wengi hawapo kanisani kwa sababu mara nyingi huona jukumu lao kuu kama kazi ili kutunza familia zao. Lakini uongozi wa kiroho ni muhimu zaidi na hivyo wanaume lazima wawe wanafunzi kwa ajili ya jukumu hili. Hilo ndilo somo la sura hii.

A. Wanaume wana nafasi katika mpango wa Mungu

1. Kuwa Viongozi

“Kwa maana mume ni kichwa cha mkewe kama Kristo naye ni kichwa cha kanisa, mwili wake, ambaye ni Mwokozi wake.” - Waefeso 5:23

- a. Familia
- b. Kanisa
- c. Taifa
- d. Dunia

2. Kuwa Watoa Huduma

“Akamwambia Adamu, kwa kuwa ulimsikiliza mkeo, ukala matunda ya mti ambao nalikuagiza, usile, ardhi imelaaniwa kwa ajili yako; kwa taabu utakula matunda yake siku zote za maisha yako.” — Mwanzo 3:17

- a. Kufanya kazi
- b. Ili kusaidia mahitaji ya familia zao

3. Kuwa Walimu
“Nanyi akina baba, msiwachokoze watoto wenu; badala yake, waleeni katika adabu na maono ya Bwana.” - Waefeso 6:4
  - a. Kupitisha maarifa
  - b. Kupitisha imani

B. Kuwafikia wanaume ni muhimu kwa Ukristo

1. Shetani huwashambulia viongozi
“Uwe mwenye kujidhibiti na kuwa macho. Adui yenu Ibilisi, kama simba angurumaye, huzungukazunguka, akitafuta mtu ammeze .” - 1 Petro 5:8
  - a. Ukimzuia mtu huyo, unazuia kanisa
  - b. Ukimzuia mwanaume, unaikwamisha familia
2. Wanaume ni mfano wa kuigwa kwa watoto
“Yesu aliwaambia wanafunzi wake: Mambo yanayowafanya watu watende dhambi hayana budi kuja, lakini ole wake mtu yule ambaye yanakuja kupitia kwake. Ingekuwa afadhali kwake kutupwa baharini na jiwe la kusagia limefungwa shingoni mwake kuliko kumsababisha yeyote wa wadogo hawa kutenda dhambi.” - Luka 17:1-2
  - a. Watoto hutazama kwa wanaume na baba kwa mifano ya kitabia
  - b. Wanaume wana ushawishi zaidi ya maneno yao
3. Wanaume ni mfano wa kuigwa kwa jamii
“Chunga maisha yako na mafundisho yako kwa karibu. Dumu katika hayo, kwa maana ukifanya hivyo, utajiokoa wewe mwenyewe na wale wakusikia pia.” - 1 Timotheo 4:16
  - a. Wanaume hutazama kwa viongozi wa jamii kuona jinsi ya kuishi au kutenda
  - b. Kile ambacho jamii inaruhusu mara nyingi ni hatari zaidi kuliko kile vibali vya sheria

C. Vikwazo na changamoto za kuwafikia wanaume

1. Wanaume wanajitegemea
  - a. Wanapenda kuwa na udhibiti
  - b. Wanataka kufanya uchaguzi wao wenyewe
  - c. Wanataka kutatua matatizo wao wenyewe
    - Hawaulizi usaidizi au maelekezo
    - Wanaamini kwamba mwishowe wanaweza kubaini mambo

2. Wanaume wana mwelekeo wa Kazi na Kazi
  - a. Wanapata thamani na utambulisho wao kutoka kwa kazi zao
    - Kazi yao mara nyingi hufafanua wao ni nani
    - Wakipoteza kazi, wanapoteza utambulisho wao
  - b. Wanaona kazi yao kuu kama walezi wa familia
    - Mapato
    - Nyumbani au makazi
3. Wanaume Hukabiliana na Vishawishi Vingi

“Jaribu halikuwapata ninyi, isipokuwa lililo kawaida ya wanadamu. Na Mungu ni mwaminifu; hatawaacha mjaribiwe kupita mwezavyo. Lakini mnapojaribiwa atatoa pia njia ya kutokea ili mweze kusimama chini yake.”
— 1 Wakorintho 10:13

  - a. Ngono
    - Kutosheka kimwili
  - b. Pesa
    - Kuridhika kwa mtoaji
  - c. Nguvu
    - Kudhibiti kuridhika

D. Mikakati ya kuwafunza wanaume

1. Unda muunganisho
  - a. Kijamii
    - Maslahi ya kawaida (kwa mfano - burudani, muziki, nk.)
    - Shughuli za kimwili (kwa mfano - ujenzi, matengenezo)
  - b. Michezo
    - Ushiriki katika timu
    - Kuhudhuria au kutazama matukio
  - c. Biashara inayohusiana
    - Viunganisho vya taaluma
    - Elimu au matumizi ya ujuzi katika huduma
2. Fundisha mamlaka ya Kimaandiko
  - a. Wito na kusudi la mwanadamu

“Kila mtu aliyeitwa kwa jina langu, niliyemuumba kwa utukufu wangu, niliyemuumba na kumfanya.” - Isaya 43:7
  - b. Mwanadamu hawezi kutumikia mabwana wawili

“Hakuna mtu awezaye kutumikia mabwana wawili. Ama atamchukia huyu na kumpenda mwingine, ama atashikamana na huyu na kumdharau mwingine. Hamwezi kumtumikia Mungu na Mali.”
- Mathayo 6:24

3. Kuendeleza fursa zinazoendelea
  - a. Mikutano ya wanaume (kila mwezi)
  - b. Mafunzo ya Biblia (kila juma)
  - c. Mapumziko ya Wanaume (kila mwaka)
  - d. Shughuli za Michezo ya Wanaume (gofu, tenisi, soka, uvuvi, nk)
  - e. Matukio ya Wizara
    - Matukio ya Kikristo ya Wanaume (km - Watunza Ahadi nchini Marekani)
    - Habitat for Humanity (jengo la nyumbani)
    - Kulisha wasio na makazi
  - f. Matukio ya kijamii ya wanaume
    - Matembezi ya Baba/mwana au Baba/binti
    - Hudhuria michezo ya mpira wa vikapu, besiboli au kandanda
    - Matamasha ya Kikristo, sinema
4. Fikia Wanaume Binafsi
  - a. Tumia mialiko ya kibinafsi
    - Wanaume hawaji kwa hafla za kijamii isipokuwa wanajua mtu mwingine wanayemjua anaenda
    - Wanaume mara nyingi hawajibu mialiko ya jumla
  - b. Fikiria kuwashauri wanaume wengine
    - Tambua wanaume unaotaka kuwafanya wanafunzi
    - Hakikisha umewaalika waende nawe
5. Unda matukio ambayo yanazingatia mada zinazohusiana na maslahi au mapambano ya wanaume
  - a. Kazi
  - b. Familia
  - c. Umuhimu
  - d. Mafanikio
  - e. Imani
  - f. Vishawishi

Wanaume Wanaofuasa Wafanye Mazoezi

1. Orodhesha malengo machache ya kufuasa wanaume katika kanisa au huduma yako:

- 1) _____
- 2) _____
- 3) _____
- 4) _____
- 5) _____

2. Andika baadhi ya shughuli za kukusaidia kufikia malengo yaliyoorodheshwa hapo juu:

- 1) _____
- 2) _____
- 3) _____
- 4) _____
- 5) _____
- 6) _____
- 7) _____
- 8) _____
- 9) _____
- 10) _____

3. Je, ni baadhi ya mikakati gani unaweza kuunda au kutumia kuwafunza wanaume katika kanisa au huduma yako?

- 1) _____
- 2) _____
- 3) _____
- 4) _____
- 5) _____

Sura ya 8

Wanawake Wanaofanya Wanafunzi

“Vivyo hivyo, wafundishe wanawake wazee kuwa na mwenendo wao wa uchaji Mungu, wasiwe wachongezi au waraibu wa divai nyingi, bali wafundishe mema. Kisha wawasihi wanawake vijana wawapende waume zao na watoto wao, wawe na kiasi na safi, wajishughulishie na mambo ya nyumbani, wawe wema, na kuwatii waume zao, mtu awaye yote asingeweza kulitukana neno la Mungu.”

Tito 2:3-5

Wanawake wana mwelekeo wa utumishi sana, na kwa bahati mbaya, makanisa mengi hutegemea wanawake kwa ajili ya shughuli za huduma pekee (kama vile kucheza kinanda au ogani, kufundisha watoto, kufanya kazi katika chumba cha watoto kutunza watoto, kuhudumia chakula, kusafisha baada ya matukio. , n.k.) Tunaweza kuona katika mstari wa Biblia wa Tito hapo juu, kwamba ni muhimu sana kulea imani ya wanawake ili wanawake waweze kutegemeza na kushiriki Neno la Mungu.

A. Mifano ya Kibiblia kwa Wanawake Kuwafanya Wanafunzi

1. Wanawake ni Wasaidizi

Mwanzo 2:18 **“Bwana Mungu AKASEMA, Si vema huyo mtu awe peke yake. nitamfanyia msaidizi wa kufanana naye.”**

- a. Wanawake waliumbwa na zawadi ya "msaada".
- b. Inafaa kwa wanawake kushirikiana na kuwasaidia wanaume.

2. Wanawake Wacha Mungu lazima Wawe na Kiasi

1 Timotheo 2:9-10 - **“Napenda pia wanawake wajipambe kwa mavazi ya kujisitiri, kwa adabu na adabu, wala si kwa staili za kifahari, wala kwa dhahabu na lulu, wala kwa mavazi ya thamani; bali kwa matendo mema, yawapasao wanawake wanaokiri kuwa wanamcha Mungu.”**

- a. Wanawake wanapaswa kuwa na kiasi katika sura zao.
- b. Badala ya mavazi ya gharama, wanawake wanapaswa kuvikwa matendo mema.

3. Wanawake ni Wafuasi wa Yesu

Mathayo 27:55 - **“Wanawake wengi walikuwa pale wakitazama kwa mbali. Walikuwa wamemfuata Yesu kutoka Galilaya ili kushughulikia mahitaji yake.”**

- a. Wanawake walimfuata Yesu, pia, na walikuwa pale kushughulikia mahitaji Yake.

- b. Wanawake wangenyenyekea kwa Mwokozi na zawadi zao za usaidizi.
- c. Wanawake walikuwepo ili kufyonza maneno ya Yesu na kukua katika imani.

4. Wanawake wanapaswa Kuzingatia Vipaumbele vyao vya Kiroho

Luka 10:38-42 - *“Yesu na wanafunzi wake walipokuwa njiani, alifika kijiji kimoja ambapo mwanamke mmoja aitwaye Martha alimkaribisha nyumbani kwake. Alikuwa na dada yake aitwaye Mariamu, aliyeketi miguuni pa Bwana akisikiliza maneno yake. Lakini Martha alikengeushwa na maandalizi yote ambayo yalipaswa kufanywa. Akamwendea akamwuliza, “Bwana, hujali kwamba dada yangu ameniacha nifanye kazi peke yangu? Mwambie anisaidie!” “Martha, Martha,” Bwana akajibu, “unasumbuka na kufadhaika kwa ajili ya mambo mengi; lakini vitu vichache vinahitajika—au kwa hakika ni kimoja tu. Mariamu amechagua lililo bora zaidi, wala halitaondolewa kwake.”*

- a. Maria alisikiliza mafundisho ya Yesu, na huo ni mfano mzuri kwa wanawake.
- b. Yesu alitufundisha kwamba hata wanawake wanafanya chaguo bora zaidi la kusikia Neno la Bwana, juu ya wasiwasi wa kuwa mtumishi mwenye shughuli nyingi au aliyekengeushwa.

5. Wanawake Wawe Wajasiri Katika Imani

Mathayo 15:21-28 – *“Baada ya kuondoka mahali hapo, Yesu alikwenda katika sehemu za Tiro na Sidoni. Mwanamke Mkanaani kutoka eneo hilo alimjia, akipaaza sauti, “Bwana, Mwana wa Daudi, nihurumie! Binti yangu amepagawa na pepo na anateseka sana.” Yesu hakujibu neno. Basi wanafunzi wake wakamwendea wakamsihi wakisema, Mwambie aende zake, kwa maana anapiga kelele nyuma yetu. Akajibu, “Sikutumwa ila kwa kondoo waliopotewa wa Israeli.” Mwanamke akaja na kupiga magoti mbele yake. “Bwana, nisaidie!” alisema. Akajibu, “Si sawa kuchukua mkate wa watoto na kuwatupia mbwa.” “Ndiyo, Bwana,” akasema. “Hata mbwa hula makombo yanayoanguka kutoka kwa meza ya bwana wao.” Kisha Yesu akamwambia, “Mama, una imani kubwa! Ombi lako limekubaliwa.” Na binti yake akapona saa ile ile.”*

- a. Mwanamke Mkanaani alikuwa mwenye kuendelea, mnyenyekevu, na jasiri, akiwa na imani isiyoyumba.
- b. Yesu alisema alikuwa na “imani kuu,” na huu ni mfano kwa wanawake leo.

6. Wanawake Wanaonyesha Upendo wao kwa Bwana

Luka 7:37-38, 44-47 - *“Mwanamke mmoja katika mji huo aliyekuwa akiishi maisha ya dhambi alifahamu kwamba Yesu alikuwa akila nyumbani kwa yule Mfarisayo, akafika pale akiwa na chupa ya alabasta yenye manukato. Aliposimama nyuma Yake miguuni pake akilia, alianza kulowesha miguu yake kwa machozi yake. Kisha akazifuta kwa nywele zake, akazibusu na kuzipaka manukato.... Kisha akamgeukia yule mwanamke na kumwambia Simoni, “Je, unamwona mwanamke huyu? Nilikuja nyumbani kwako. Hukunipa maji kwa ajili ya miguu yangu, lakini huyu alilowesha miguu yangu kwa machozi yake*

na kuipangusa kwa nywele zake. Hukunipa busu, lakini mwanamke huyu, tangu nilipoingia, hajaacha kumbusu miguu yangu. Hukunipaka mafuta kichwani, lakini huyu amenipaka miguu yangu marashi. Kwa hiyo, nakuambia, dhambi zake nyingi zimesamehewa, kama upendo wake mkuu ulivyoonyesha. Lakini aliyesamehewa kidogo hupenda kidogo.”

- a. Mwanamke mwenye dhambi aliyemtia Yesu mafuta alidhabihu yote aliyoweza kwa ajili ya Yesu.
- b. Desturi ilikuwa mafuta ya bei nafuu kidogo ya kupaka kichwani.
- c. Mfano wake ni kuwa wazi kuhusu huruma kwa Bwana Yesu.
- d. Yesu alimtumia kuwa kielelezo kwa sababu upendo wake ulikuwa wa kweli na wenye nguvu.

7. Wanawake ni Viongozi

Matendo 16:14-15,40 – *“Mmoja wa wale waliomsikiliza alikuwa mwanamke mmoja jina lake Lidia, mwenyeji wa Thiatira, mfanyabiashara wa nguo za rangi ya zambarau. Alikuwa mwabudu wa Mungu. Bwana alifungua moyo wake ili kuitikia ujumbe wa Paulo. Wakati yeye na washiriki wa nyumba yake walipobatizwa, alitukaribisha nyumbani kwake. "Ikiwa unanihesabu kuwa mwamini Bwana," alisema, "njoo ukae nyumbani kwangu." Naye akatushawishi. Baada ya Paulo na Sila kutoka gerezani, walikwenda nyumbani kwa Lidia, ambako walikutana na ndugu na dada na kuwatia moyo. Kisha wakaondoka.”*

- a. Mwanamke anaweza kuwa viongozi wa kaya.
- b. Mwanamke anaweza kuwa viongozi wa imani.

8. Wanawake wana tabia nzuri (tazama Methali 31:10-31)

- a. Mwanamke mwenye tabia nzuri huleta wema kwa wote.
- b. Anafanya kazi kwa bidii, ana mapato, na anawekeza pesa zake.
- c. Yeye huwasaidia maskini na wahitaji, akionyesha nguvu na heshima.
- d. Yeye ni mwenye busara na anafundisha wengine.
- e. Familia yake inamheshimu, naye anamheshimu Bwana.

B. Vikwazo na Changamoto katika Kuwafunza Wanawake

1. Wanawake wanaweza kuwa tegemezi zaidi, badala ya kuwa na uhuru.
2. Wanawake mara nyingi ndio walezi wakuu wa watoto na wanaweza kuhitaji kuwaleta watoto wao kwenye shughuli na madarasa ya wanawake.
3. Wanawake wana uhusiano na wanaweza kuonyesha usikivu zaidi kwa masuala ya uhusiano.
4. Wanawake wanakabiliwa na matarajio ya kitamaduni (*uzuri, mtindo, uzito na ukubwa, nk*).

5. Huenda wanawake wakalazimika kusawazisha nyumba, familia, na kazi. Changamoto zinaweza kujumuisha mapato, kusimamia familia, magonjwa, na usimamizi wa wakati.
6. Wanawake wanakabiliwa na mifumo ya dhambi inayohusiana na masengenyo, udanganyifu, wivu, na hukumu.
7. Wanawake wanaweza kuwa wanatafuta huduma mahususi zinazoshughulikia masuala na changamoto wanazokabiliana nazo maishani.

C. Maeneo ya Msisitizo kwa Wanawake Kuwafanya Wanafunzi

1. Mafunzo ya Biblia
2. Wizara ya Ushirika
3. Vikundi vya maombi
4. Juhudi zinazoelekezwa kwa watumishi
5. Vikundi maalum (ambapo wanawake wana mambo sawa)
6. Ushauri (mwanamke kwa mwanamke)
7. Uinjilisti - kushiriki Kristo na wanawake wengine

D. Mawazo kwa Vikundi vya Huduma za Wanawake

1. Vikundi vinavyoendelea
  - a. Akina Mama Wanaofanya Kazi - Akina Mama Wenye Kazi
  - b. Nesters Tupu - Mama wa watoto wazima
  - c. Kusaidia Mikono - Kuhudumia mahitaji katika kanisa au katika jumuiya ya uenezi
  - d. Kikundi cha Wanawake Wasio na Waume au cha Mama Mmoja
  - e. Msaada wa Uponyaji - Kwa wanawake ambao wana afya mbaya au katika huzuni ya kupoteza.
  - f. Vikundi vya Sanaa za Kuabudu (za Muziki, Drama, n.k.)
2. Wizara za Matukio
  - a. Karamu za Mama/Binti au nyakati za chai
  - b. Mafungo au kambi
  - c. Gundua Karama zako za Kiroho
  - d. Tukio la ushirika kwa likizo maalum
  - e. Tukio la michezo - kushiriki, au kutazama tukio la michezo

E. Kuandaa Tamko la Dhamira kwa Wizara ya Wanawake

1. Mwelekeo wa jamii - kujaliana
2. Msingi katika Neno la Mungu - kufundisha Maandiko
3. Mashujaa wa Maombi - maombi ya kudumu

4. Kuwafikia wasioamini
5. Kuathiri kizazi kijacho cha wanawake
6. Kuwahudumia wenye uhitaji
7. Kumwinua Mwokozi
8. Kuwaandaa watakatifu
9. Ukuaji katika imani
10. Kupitia Nguvu za Roho Mtakatifu - kuleta mabadiliko katika maisha ya wanawake

“Mke mwenye tabia njema ni nani awezaye kumpata? Ana thamani zaidi kuliko marijani.

Haiba hudanganya, na uzuri ni wa kupita muda; bali mwanamke amchaye BWANA inastahili kusifiwa.”

Methali 31:10, 30

Kufanya Mazoezi ya Wanawake

Andika vidokezo au fanya mipango kwa ajili ya Huduma ya Wanawake, kwa kujibu kauli au maswali yafuatayo. Jadili mawazo na kila mmoja.

1. Tengeneza taarifa ya misheni kwa Huduma ya Wanawake katika kanisa lako.

---

2. Una malengo gani ya kufanya wanafunzi, na kwa ajili ya ukuzi wa kiroho wa wanawake?

---

3. Bainisha kiwango cha chini cha programu au matukio mawili mapya ya Wanawake ambayo yanaweza kuanzishwa kanisani kwako. Taja madhumuni ya kila mmoja, na viongozi watarajiwa na wasaidizi.

Sehemu ya 3

Ufuasi kwa Kanisa

Sura ya 9

Kupanga Uanafunzi

"Umkabidhi BWANA kila ufanyalo, na mipango yako itafanikiwa."
- Mithali 16:3

Agizo Kuu ambalo Yesu aliwapa wanafunzi Wake katika **Mathayo 28:19** lilikuwa ni ***"kwenda kufanya wanafunzi wa mataifa yote."*** Hilo pia linatuhusu sisi sote leo. Hili ndilo kusudi la kanisa na sababu ya kuwepo kwake. Kwa hiyo ikiwa kufanya wanafunzi ni lengo la kanisa basi lazima kanisa liwe na mpango wa jinsi ya kufikia lengo hilo. Kwa hivyo mara nyingi makanisa huzingatia shughuli ambazo wanatumaini kuwa zitaunda wanafunzi, lakini mara chache huendeleza na kutekeleza mpango wa kufanya hivyo. Ni muhimu kabisa kwamba kanisa liwe na mpango wa jinsi litakavyofanya watu kuwa wanafunzi, na kuendelea kufanya mambo yanayoleta matokeo hayo. Inamaanisha pia kwamba lazima watengeneze vipimo na kukusanya data inayolingana ambayo inaweza kusaidia kubainisha kama uanafunzi unafanyika au la. Bila malengo, mpango, na baadhi ya vipimo kanisa halitaweza kujua kama ufuasi unafanyika.

A. Ufuasi ndio Lengo la kanisa

1. Yesu alisema "Nendeni mkafanye wanafunzi"
  - a. Hakuna kitu muhimu zaidi
  - b. Ni kile ambacho Yesu alitumia muda mwingi wa huduma yake kufanya
2. Ufuasi ni mchakato
  - a. Kuna hatua nyingi
  - b. Inachukua muda
  - c. Inatokea kibinafsi
  - d. Inahusisha ushiriki
3. Makanisa Yanahitaji Mpango wa Ufuasi
  - a. Kusonga watu kupitia mchakato
  - b. Ili kupima matokeo
  - c. Kuwa makusudi
  - d. "Umeshindwa kupanga na unapanga kushindwa" - Dk Robert Schuller
4. Ufuasi ni kujiendeleza
  - a. Wanafunzi hufanya wanafunzi
  - b. Mchakato wa ufuasi haujakamilika hadi waweze kufuasa mwingine

B. Dalili za Ufuasi

Mwanafunzi anaonekanaje? Hapa kuna ishara 7 za kutafuta:

1. Ibada

“Yesu akasema, ‘Mpende Bwana Mungu wako kwa moyo wako wote na kwa roho yako yote na kwa akili yako yote.’” — Mathayo 22:37

- a. Mwanafunzi anamkubali Mungu kama mwenye enzi kuu
- b. Mwanafunzi daima anampa Mungu utukufu!
- c. Mwanafunzi huhudhuria ibada mara kwa mara

2. Kusoma Biblia

"Kila andiko, lenye pumzi ya Mungu, lafaa kwa mafundisho, na kwa kuwaonya watu makosa yao, na kwa kuwaongoza, na kwa kuaadibisha katika haki; ili mtu wa Mungu awe kamili, amekamilishwa apate kutenda kila tendo jema." - 2 Timotheo 3:16-17

- a. Mwanafunzi daima anajifunza njia za Mungu
- b. Mwanafunzi daima anatafuta hekima ya Mungu
- c. Mwanafunzi hutafuta majibu katika Neno la Mungu

3. Maombi

“Ombeni bila kukoma.” — 1 Wathesalonike 5:17

- a. Mwanafunzi anawasiliana na Mungu kila mara
- b. Mwanafunzi anaishi katika Roho
- c. Mwanafunzi anatafuta mapenzi ya Mungu kwa maisha yao

4. Huduma

“Tieni bidii katika kazi ya Bwana sikuzote, mkijua ya kuwa taabu yenu siyo bure katika Bwana. - 1 Wakorintho 15:58

- a. Mwanafunzi hutumikia Mwili wa Kristo
- b. Mwanafunzi hutafuta njia za kuwatumikia wengine
- c. Mwanafunzi anafuata mfano wa Yesu

5. Mission & Shahidi

“Lakini mtapokea nguvu, akiisha kuwajilia juu yenu Roho Mtakatifu; nanyi mtakuwa mashahidi wangu katika Yerusalemu, na katika Uyahudi wote, na Samaria, na hata mwisho wa nchi. - Matendo 1:8

- a. Mwanafunzi anawaambia wengine yale ambayo Mungu amefanya
- b. Mwanafunzi huenda mahali ambapo Mungu anawaongoza
- c. Mwanafunzi hufanya wanafunzi wengine

6. **Imani**

"Enenda kwa imani, si kwa kuona." — 2 Wakorintho 5:7

- a. Mwanafunzi anaishi kwa imani
- b. Mwanafunzi humwamini Mungu
- c. Mwanafunzi hushikilia imani yake wakati wa shida

7. **Ushirika**

"Basi ninyi mmekuwa mwili wa Kristo, na kila mmoja wenu ni kiungo chake." - 1 Wakorintho 12:27

- a. Wanafunzi hujihusisha wenyewe katika maisha ya kanisa
- b. Mwanafunzi anatamani kuwa pamoja na kuwategemeza Wakristo wengine
- c. Wanafunzi huona ushirika kama sehemu muhimu ya imani yao

C. Tengeneza Mchakato wa Ufuasi

Amua utaratibu wa kutumia kwa ufuasi. Hapa kuna mfano mmoja:

Hatua ya 1: Mwaliko wa kukutana na kumpokea **Yesu**

- Alika kanisani
- Alika kwenye kikundi cha funzo la Biblia nyumbani
- Waache wapate uzoefu wa uwepo wa Roho Mtakatifu katika jumuiya
- Wahimize kufanya ungamo la imani hadharani

Hatua ya 2: Washirikishe katika **Mafunzo ya Biblia**

- Hudhuria madarasa ya wanachama wapya
- Tia moyo usomaji wa Biblia kila siku
- Hudhuria mafunzo maalum ya Biblia kanisani au kwingineko

Hatua ya 3: Himiza Maisha **ya Maombi**

- Kutoa mafunzo ya maombi
- Washirikishe katika huduma ya maombi

Hatua ya 4: Washirikishe katika **Huduma**

- Wafanye watumikie kanisani kwa nafasi fulani
- Tumia Tathmini ya Kipawa cha Kiroho ili kubaini inafaa zaidi

Hatua ya 5: Washirikishe katika **Huduma**

- Toa fursa za safari za utume
- Toa mafunzo ya uinjilisti
- Kushiriki katika huduma hujenga imani na kujiamini

D. Amua Vipimo vya Uanafunzi

1. Tengeneza kipimo kwa kila ishara ya ufuasi
  - a. Asilimia ya mahudhurio ya ibada
  - b. Kusoma Biblia - ndiyo au hapana, ngapi, mara ngapi
  - c. Maombi - ndiyo au hapana, mara ngapi
  - d. Huduma - ndiyo au hapana, mara ngapi
  - e. Mission - ndiyo au hapana, mara ngapi
  - f. Imani - dhaifu au yenye nguvu
  - g. Ushirika - ushiriki ndiyo au hapana, mara ngapi
2. Kusanya data inayohitajika kwa kila kipimo
  - a. Karatasi za usajili za darasa
  - b. Kadi za usajili wa waabudu
  - c. Historia ya shughuli za kanisa
3. Fuatilia na uripoti matokeo
  - a. Kila mwezi
  - b. Kila robo
  - c. Kila mwaka

E. Tengeneza Mpango wa Ufuasi wa huduma

"Umkabidhi BWANA kila ufanyalo, na mipango yako itafanikiwa."
- Mithali 16:3

1. Tuma Maono
  - a. Bainisha kile unachotaka kuona kikitokea
  - b. Tambua baadhi ya matokeo au tabia zinazowezekana
2. Weka Malengo Yanayopimika kwa kila kipimo cha uanafunzi
  - a. Kuhudhuria ibada
  - b. Kushiriki katika kujifunza Biblia
  - c. Ushiriki wa kikundi kidogo
  - d. Ushiriki wa huduma/huduma
  - e. Ushiriki wa Misheni na Mashahidi
  - f. Maonyesho ya imani
  - g. Ushiriki wa ushirika
3. Anzisha mchakato wa ufuasi wa mtu binafsi
  - a. Tambua hatua za maendeleo
  - b. Uanachama au mahudhurio ya darasa la Biblia
  - c. Kushiriki katika kikundi kidogo
  - d. Fursa za huduma, misheni au ushuhuda
  - e. Ushirika na wengine

4. Tengeneza mpango wa kila mwaka wa kanisa
  - a. Kuwa na mpango wa kufikia malengo yako ya ufuasi wa kanisa
    - Ni shughuli gani zitapangwa
    - Ni rasilimali gani zinahitajika
  - b. Kagua mpango kila mwezi na kila mwaka kwa maendeleo na matokeo
  - c. Fanya mabadiliko inavyohitajika

F. Tathmini Inayoendelea

Kagua vipengele muhimu na ujiulize maswali yafuatayo kila mwaka:

1. Kuhusika kwa mtu binafsi
  - a. Ni kiwango gani cha ushiriki katika kila hatua katika mchakato?
  - b. Una mafanikio wapi?
2. Tathmini ya ukuaji wa kibinafsi
***"Vivyo hivyo na imani yenyewe, isipokuwa ina matendo, imekufa yenyewe."* — Yakobo 2:17**
  - a. Je, matokeo ya mtu binafsi ni yapi?
  - b. Je, washiriki wako wanakua katika imani?
3. Kurekebisha mafunzo maalum kulingana na mahitaji ya mwanachama
  - a. Fanya marekebisho kwa madarasa yanayotolewa
  - b. Kuhimiza ushiriki katika kozi za mafanikio
  - c. Waelekeze kwenye wizara maalum
4. Tathmini ya athari
***"Hivyo, kwa matunda yao mtawatambua."* — Mathayo 7:20**
  - a. Je, kuna athari gani kwa kanisa lako?
  - b. Je, kuna athari gani kwa jamii yako?
  - c. Ni nini athari kwa ulimwengu?

Zoezi la Kupanga Uanafunzi

Tengeneza Mpango wa Ufuasi wa kanisa au huduma yako. Kuwa mpana kadiri uwezavyo na utambue maono yako, malengo na shughuli unazoweza kutekeleza:

Taarifa ya maono _____
_____
_____

Lengo #1: _____

Shughuli:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Lengo #2: _____

Shughuli:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Lengo #3: _____

Shughuli:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Lengo #4: _____

Shughuli:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Sura ya 10

Ufuasi wa Kikundi Kidogo

“Yesu alipanda mlimani, akawaita aliowataka, wakamwendea. Aliwateua kumi na wawili ili wawe pamoja naye na apate kuwatuma kwenda kuhubiri”
Marko 3:13-14

Mwanzoni mwa huduma Yake duniani, Yesu alitoka na kuchagua hadharani kikundi Chake kidogo. Alichagua wanaume kumi na wawili ambao walikuja kuwa wanafunzi Wake, na Aliwashauri na kuwafunza kwa muda wa miaka mitatu iliyofuata. Yesu alipoiacha mikononi mwao, wanafunzi walijenga kanisa, kundi la waumini, ambalo lilianza kama vikundi vidogo vilivyokutana nyumbani. Hebu tuchunguze jinsi tunavyoweza kutumia ufuasi wa kikundi kidogo kwa ukuaji wa kiroho na hisia ya jumuiya inayohisiwa na makutaniko.

A. Vikundi Vidogo - Vilivyofafanuliwa

1. Kawaida watu 5-12
2. Mikutano ya mara kwa mara
  - a. Kawaida katika nyumba
  - b. Kujifunza Biblia
  - c. Kushiriki na kujali
  - d. Maombi
  - e. Kwa hiari - chakula!
3. Mahali ambapo mioyo inaweza kuguswa, maswali yanaweza kujibiwa, na kujifunza kunategemea Biblia.

B. Msingi wa Kibiblia kwa Vikundi Vidogo

1. Matendo 2:46-47

“Kila siku waliendelea kukutana pamoja katika ua wa hekalu. Walimega mkate katika nyumba zao na kula pamoja kwa furaha na kwa mioyo safi, wakimsifu Mungu na kufurahia kibali cha watu wote. Na Bwana akawazidishia hesabu kila siku wale waliokuwa wakiokolewa.”

- a. Walikutana majumbani
- b. Inatumiwa na Mungu kwa ukuaji wa kanisa

2. Waebrania 10:25

"Tusiache kukusanyika pamoja, kama ilivyo desturi ya wengine, bali tuonyane, na kufanya zaidi kwa kadiri mwonavyo siku ile kuwa inakaribia."

- a. Usikate tamaa
- b. Mahali muhimu kwa kutia moyo

3. Mhubiri 4:9-10

"Wawili ni bora kuliko mmoja, kwa sababu wana faida nzuri kwa kazi yao; Ikiwa mmoja wao ataanguka chini, mmoja anaweza kumsaidia mwingine. Lakini muhurumie yeyote anayeanguka na hana mtu wa kuwasaidia."

- a. Tunahitajiana
- b. Marafiki binafsi husaidiana

4. Wakolosai 3:16

"Neno la Kristo na likae kwa wingi kati yenu, mkifundishana na kuonyana kwa hekima yote kwa zaburi, na nyimbo, na tenzi za Roho; huku mkimwambia Mungu kwa shukrani mioyoni mwenu."

Mithali 27:17 *"Kama vile chuma hunoa chuma, ndivyo mtu anavyonooa mwenzake."*

- a. Msaada wa pande zote
- b. Kuendelea kukua kiroho kupitia kujifunza
- c. Uwajibikaji wa pande zote

5. Vikundi vidogo ni mahali pa kukuza maadili ya uhusiano:

- a. Mpendane (**Yohana 13:24; 15:12, 17** .....na mengine mengi)
- b. Kuweni washikamanifu ninyi kwa ninyi (**Warumi 12:10**)
- c. Heshimu ninyi kwa ninyi kuliko nafsi zenu (**Warumi 12:10**)
- d. Msihukumu ninyi kwa ninyi (**Warumi 14:13**)
- e. Kubalineni ninyi kwa ninyi (**Warumi 15:7**)
- f. Salimianeni kwa upendo (**Warumi 16:16, 1 Wakorintho 16:20, 1 Petro 5:14**)
- g. Tumikianeni kwa upendo (**Wagalatia 5:13**)
- h. Vumilianeni ninyi kwa ninyi (**Waefeso 4:2, Wakolosai 3:13**)
- i. Sameaneni ninyi kwa ninyi (**Waefeso 4:32; Wakolosai 3:13**)
- j. Muwe wapole na wenye huruma ninyi kwa ninyi (**Waefeso 4:32**)
- k. Fundisha na kuonyana (**Wakolosai 3:16**)
- l. Tiana moyo na kujengana (**1 Wathesalonike 5:11; Waebrania 3:13, 11:25**)
- m. Farijisheni ninyi kwa ninyi (**1 Wathesalonike 4:18**)
- n. Mhimizane katika upendo na matendo mema (**Waebrania 10:24**).
- o. Ungameni dhambi zenu ninyi kwa ninyi (**Yakobo 5:16**)
- p. Ombeni kwa ajili ya ninyi kwa ninyi (**Yakobo 5:16**)

C. Sifa za Kikundi Kidogo

1. Vikundi vyote vidogo vinahitaji maadili ya kawaida ya kiroho (Juu - Ndani - Nje - Mbele)

a. Juu - Mathayo 22:36-38

“Mwalimu, ni amri gani iliyo kuu katika Sheria? Yesu akajibu: ‘Mpende Bwana Mungu wako kwa moyo wako wote na kwa roho yako yote na kwa akili yako yote. Hii ndiyo amri iliyo kuu na ya kwanza.’”

- Kipaumbele cha juu - uhusiano wetu na Bwana
- Shauku ya kweli, kwa ukamilifu
- Tamani kuwa pamoja Naye
- Kutamani kushiriki kile Anachofanya

b. Ndani - Mathayo 22:39

“Na ya pili (iliyo kuu) yafanana nayo, Mpende jirani yako kama nafsi yako.

- Kukabidhi maisha yetu kwa kila mmoja kwa upendo
- Kuishi pamoja katika jamii
- Kupendana katika mpangilio wa kikundi kidogo hupelekea kupendana katika mazingira ya nje

c. Nje - Mathayo 28:19

“Basi, enendeni, mkawafanye mataifa yote kuwa wanafunzi, mkiwabatiza kwa jina la Baba, na Mwana, na Roho Mtakatifu.”

- Kuelewa kuwa sisi sote tuko kwenye tume kubwa kwa ulimwengu
- Popote Mungu anapotuongoza kwenda, ni lazima tuone hiyo kama fursa ya kutoa ushahidi
- Amri ya nje ni “kwenda” na “kufanya wanafunzi” katika Mungu mmoja wa Kweli

d. Mbele - Mathayo 28:20

“...na kuwafundisha kuyashika yote niliyowaamuru ninyi. Na hakika mimi nipo pamoja nanyi siku zote, hata ukamilifu wa dahari.”

- Kujifunza utii kwa yote ambayo Kristo ametufundisha- changamoto ya ukuaji wa kiroho
- Kufundishwa hakulingani na utii katika maisha ya kila siku
- Kuwa na mabadiliko ya maisha ambayo tunayapitisha kwa wengine
- Kusonga mbele katika imani ya kweli na Kristo kama mwandamani na kiongozi wetu

2. Faida za vikundi vidogo
  - a. Mahali pa kupata MABADILIKO YA MAISHA!
  - b. Mahali pa kujifunza jinsi ya kuishi maisha ya Kikristo
  - c. Mahali pa kuonyesha na kupokea upendo
  - d. Mahali pa kukuza uhusiano wa kina na mtu mwingine, katika upendo na kukubalika
  - e. Mahali pa kupata nguvu za kustahimili changamoto na magumu
  - f. Mahali pa kuabudu, kusali, na kujifunza
  - g. Mahali pa kutumia karama zako za kiroho katika kuwahudumia wengine

3. Aina zingine za vikundi ambavyo vinaweza kuwa vikundi vidogo
  - a. Inayolenga huduma (km Malaika wa Jikoni)
  - b. Mwelekeo wa huduma (km Praise Band)
  - c. Kijinsia (km kikundi cha kahawa cha wanaume)
  - d. Kulingana na idadi ya watu (km kikundi cha wazee)
  - e. Aina zingine zote za vikundi zinahitaji kuwa na maadili ya kikundi kidogo
    - Fungua Neno la Mungu kwa ujumbe
    - Ombeni pamoja
    - Shiriki na kusaidiana
    - Kueni kiroho pamoja

D. Changamoto kwa Vikundi Vidogo, pamoja na Suluhu zinazowezezekana

1. Upekee - wakati kikundi kidogo kinafanya "imefungwa" kwa wengine
Suluhisho Linalowezezekana : Kuwa na kiti kisicho na kitu, na uombee kujazwa kwake. Pia, kuwa tayari kugawanyika katika makundi mawili.

2. Aibu - kuwa na washiriki wa kikundi ambao hushiriki mara chache
Suluhisho Linalowezezekana : Gawanya katika vikundi vidogo vya 2-3 kwa muda fulani.

3. Ujuu juu - dhaifu kiroho, kwa kawaida kutaka kuwa na msingi wa kijamii tu
Suluhisho Linalowezezekana : Kutoa muda sawa zaidi wa kuabudu, maombi, kusoma, na kushiriki.

4. Utawala wa Kiongozi - Wakati kiongozi anazungumza yote
Suluhisho Linalowezezekana : Zungusha uongozi wa muda wa Kusoma Biblia.

5. Utawala wa Matatizo ya Kibinafsi - wanachama ambao mara kwa mara hutawala mazungumzo kwa kuleta shida zao za kibinafsi

Suluhisho linalowezekana : Kutoa mshauri kwa mwanachama mwenye matatizo mengi ya kibinafsi.

6. Watoto - kuwa na watoto wanaohudhuria kikundi kidogo na wazazi, kwani hawawezi kuachwa nyumbani.

Suluhisho Linalowezekana : Chukua zamu ya kuwafundisha watoto, au kutafuta kijana wa kukusaidia.

E. Msaada wa Kichungaji kwa Vikundi Vidogo ni muhimu

1. Tembelea vikundi mara kwa mara
2. Wafunze na washauri viongozi wa vikundi vidogo
3. Saidia vikundi vidogo kupata nyenzo za Kujifunza Biblia
4. Toa nyenzo/msaada mwingine, kama vile tathmini ya karama ya kiroho, au vipeperushi vya uhamasishaji.
5. Sherehekea pamoja na vikundi vidogo, kwani wana matukio yao
6. Sherehekea vikundi vidogo kama kutaniko kubwa

Zoezi la Uanafunzi wa Kikundi Kidogo

Jibu maswali yafuatayo ili kusaidia kanisa lako katika kupanga vikundi vidogo.

1. Je, ni vikundi gani vya Mafunzo ya Biblia vilivyopo tayari, na wanahitaji msaada gani ili wawe kikundi kidogo?

---

2. Ni huduma gani au vikundi gani vya utumishi vinapaswa kuinuliwa ili kuwa kikundi kidogo kinachofungua Neno, kuomba, nk.

---

3. Ni nani wanaweza kuwa viongozi wazuri wa vikundi vidogo?

---

4. Je, ni mawazo gani mengine ya ufuasi wa kikundi kidogo katika makanisa yetu?
(Jadili hili na kila mmoja)

Sura ya 11

Kushauri Wengine

“Kama vile mama mwenye kunyonyesha anavyowatunza watoto wake, kwa hivyo tulikujali. Kwa kuwa tuliwapenda sana, tulifurahi kushiriki nanyi, si Injili ya Mungu tu, bali na maisha yetu pia. (Tuna) kuwatia moyo, kuwafariji na kuwahimiza nyinyi kuishi maisha yanayompendeza Mungu, ambaye anawaita ninyi kuingia katika ufalme na utukufu wake.”

1 Wathesalonike 2:7-8, 12

Yesu alianzisha uhusiano wa ushauri na wanafunzi wake. Yesu alikuwa mwalimu, mshauri, na mwongozo kwa wanafunzi Wake wote. Alikuwa na uhusiano wa karibu wa ushauri na wanafunzi watatu muhimu - Petro, Yakobo, na Yohana. Ushauri ni ujumbe muhimu katika Agizo Kuu, kwa sababu tunapaswa "kufanya" wanafunzi, sio tu "kushuhudia" watu wa nje. Ushauri ni kiungo muhimu cha ufuasi - tunapokua kiroho na kujifunza kuishi maisha ya imani.

A. Utangulizi

1. Mshauri ni mshauri au mwalimu mwenye busara na anayeaminika (kulingana **na kamusi**)
2. Mungu alituumba ili tuhitaji washauri
  - a. Wazazi
  - b. Walimu
  - c. Wakubwa
  - d. Wachungaji
3. Ushauri ni: *(ona 1 Timotheo, Sura ya 4)*
  - a. Uhusiano uliojitolea wa kufuasa mmoja-kwa-mmoja
  - b. Uwekezaji katika maisha ya mtu mwingine
  - c. Kupitishwa kwa imani katika Yesu
  - d. Uanafunzi ambapo watu wote wawili wanaheshimiana na kutegemeana
  - e. Uzazi wa kiroho - ili mshauriwa aweze kuwashauri wengine
  - f. Kudumisha uongozi wa Kikristo kutoka kizazi kimoja hadi kingine

“Na mambo yale uliyonisikia nikisema mbele ya mashahidi wengi uwakabidhi watu wa kutegemewa ambao pia watastahili kufundisha wengine.”

2 Timotheo 2:2

B. Kanuni za Ushauri

1. Kujitolea

- a. Kuchukua jukumu la kukuza uhusiano wa mtu na mtu
- b. Uwekezaji wa wakati kwa mchakato unaoendelea
- c. Kuahidi kufuata kabisa Neno la Mungu na Mapenzi ya Mungu

2. Uwajibikaji

- a. Uwazi kwa kila mmoja
- b. Utayari wa kutubu
- c. Kukubali "kujibu" mtu mwingine

3. Usiri

- a. Taarifa zote za kibinafsi ni za siri kwanza, isipokuwa kama zimebainishwa vinginevyo
- b. Mkubaliane kwa pamoja kushiriki habari fulani, ili kujenga kundi la waumini

4. Kwa hiari

- a. Kila mtu yuko tayari kuingia kwenye uhusiano
- b. Kutoa muda unaohitajika kwa ahadi ya muda mrefu
- c. Ruhusu imalizike, kama vile mtu anaweza kuomba, au kuhitaji

5. Sifa

- a. Mtu-kwa-mtu
- b. Jinsia sawa pekee
- c. Huenda ni mtu unayemfahamu, au humjui
- d. ^{wa} tatu anaweza kusaidia kwa mechi
- e. Upeo wa labda watatu kwa mshauri kwa wakati mmoja
- f. Biblia ndicho chombo kikuu
- g. Inatokea kwa kuitikia wito wa Mungu

C. Jinsi ya Kushauri

1. Kuanza

- a. Baada ya maombi na kutambua mwongozo wa Mungu, chagua mtu wa kushauri.
- b. Kuwa na mkutano wa kwanza wa uchunguzi ili kukubaliana na kuanzisha mchakato wa ushauri.

- c. Inaweza kuishia hapa, kwani inahitaji kuheshimiana na pia Mapenzi ya Mungu. Omba!
- d. Ikiwa mtu huyo amepotea, au hajaokoka, fanyia kazi Uinjilisti kwanza.

2. Kuamua mchakato wa ushauri

- a. Wakati na wapi kukutana
- b. Kubali Biblia kama kitabu cha mwongozo kwa mikutano yako
- c. Kuwa na mkutano wa pili, na wote wawili wachukue maelezo kuhusu masuala ya maisha, mada, au mahitaji
- d. Panga kila mmoja ratiba na mada

3. Kutana mara kwa mara

- a. Endelea na ratiba iliyokubaliwa.
- b. Endelea kubadilika ili kurekebisha ratiba, na kufanya mikutano ya urembo
- c. Kuwa na mikutano mifupi ili kupatana na kutoa faraja

4. Tathmini na fanyia kazi mahitaji

- a. Tumia vidokezo vilivyochukuliwa mwanzoni
- b. Kusanya maelezo zaidi yanayohusiana na utoto, ujana, na hali ya maisha ya sasa
- c. Kagua na jadili vidokezo, gundua mahitaji, na ufanye MALENGO ya ushauri

5. Himiza ukuaji wa kiroho

“Lakini wewe, ukae katika hayo uliyofundishwa na kusadikishwa, kwa kuwa unawajua wale ambao ulijifunza kwao; na jinsi tangu utoto umeyajua maandiko matakatifu, ambayo yaweza kukuhekimisha hata upate wokovu kwa imani iliyo katika Kristo Yesu.”
- 2 Timotheo 3:14-15

- a. MALENGO yanafunikwa, moja kwa wakati mmoja au machache tu kwa wakati mmoja
- b. MALENGO yote yanapaswa kuchunguzwa katika Maandiko ili kupata mwongozo na usaidizi. Fanya hivi pamoja na uandae baadhi ya mbeleni.
- c. Ombeni pamoja. Msikilize Roho Mtakatifu kwa uongozi
- d. Kubali kuhusu "kazi ya nyumbani" yoyote kabla ya mkutano unaofuata
- e. Kuwa ushuhuda. Shiriki ukuaji wa kiroho na wengine, na ushuhudie kazi ya Roho Mtakatifu katika maisha yako.

6. Wakati wa kumaliza uhusiano wa ushauri

- a. Kama Mungu anavyoongoza, na kama ilivyokubaliwa.
- b. Wakati mshauri ana uwezo wa kumshauri mtu mwingine. Tunahitaji ‘kufanya wanafunzi’ ambao ‘watafanya wanafunzi’!

- c. Wakati hali za maisha zinabadilika
- d. Badilisha hali yako - kwa mfano, usikutane mara kwa mara, lakini uwe na sehemu za kugusa mara kwa mara.
- e. Wakati unaweza tu kukutana kwa chakula cha mchana, na hata kushauriana.

Kila Mkristo anapaswa

KUWA na mshauri
Na
Kuwa mshauri
Maisha yao yote!

Paulo akimshauri Timotheo:

Timotheo, mwanangu, nakuagiza hivi, sawasawa na maneno ya unabii yaliyosemwa juu yako, ili, ukiyakumbuka, uvipige vile vile vizuri; ukishikamana na imani na dhamiri njema, ambayo wengine wameikataa, wakaangamia kuhusiana na imani.
1 Timotheo 1:18-19

Kuwashauri Wengine Fanya Zoezi

Jibu maswali yafuatayo, ili kupanga baadhi ya ushauri katika kanisa lako:

1. Ni nani ninayehisi kuongozwa na Bwana kumshauri ?

---

2. Ni nani baadhi ya watu ambao wako tayari kiroho kuwa washauri katika kanisa letu?

---

3. Ni nani anayehitaji ushauri katika kanisa letu?

---

4. Kutoka kwa swali la 2 & 3 hapo juu, ni nani wanaweza kulinganishwa kama jozi za washauri?

Kuhimiza Njaa ya Mungu

“Heri wenye njaa na kiu ya haki; maana hao watashibishwa.”
Mathayo 5:6

Kuna msembo wa zamani kwamba *"unaweza kupeleka farasi majini lakini huwezi kumnyweshwa."* Inamaanisha kwamba ikiwa farasi hana kiu kuna uwezekano kwamba hatakunywa, hata ikiwa utaweka maji mbele yake. Ndivyo inavyoweza kusemwa kuhusu uhusiano wetu na Mungu. Tunaweza kuongozwa kwa Mungu, lakini tusipomtamani hatutakuwa na riba. Kwa hiyo ni muhimu kwetu kukuza njaa ya Mungu na Neno lake, ili tujazwe na Roho wake Mtakatifu. Niliwahi kumsikia Mchungaji David Jeremiah akibainisha tofauti kati ya **“Njaa ya Kiroho”** na **“Njaa ya Kimwili”** katika mahubiri yake kwenye redio. Alisema kuwa na **Njaa ya Kimwili**, kadiri unavyokula, ndivyo njaa inavyopungua hadi kushiba. Lakini kwa **Njaa ya Kiroho** kinyume chake ni kweli. Kadiri unavyokula ndivyo unavyozidi kupata njaa. Huna vya kutosha. Kama viongozi ni muhimu kwetu kuwatia moyo wengine wawe na njaa ya Mungu pia. Tunaweza kuwaongoza kwa Mungu lakini lazima wawe na njaa ya Mungu pia. **Watu wa Mungu wanapokuwa na njaa kwa ajili Yake wanamtamani zaidi na hivyo kukua kama wanafunzi.**

A. Nani Anayepaswa Kuwa na Njaa ya Mungu?

1. Mwanafunzi wa Kristo anapaswa kuwa na njaa ya Mungu kama Yesu alivyofanya
  - a. Je, kuna tofauti kati ya “mwanafunzi” na “mwamini”?
Mwanafunzi - Yule anayekubali na kusaidia katika kueneza mafundisho ya mwingine.
Muumini - Kuwa na imani thabiti ya kidini; kuchukua kama kweli au mwaminifu.
  - b. Mwanafunzi ni zaidi ya Muumini tu. Mwanafunzi ana imani **tendaji**.
“Msisikilize tu Neno na kujidanganya wenyewe. Fanya inasema nini.” — Yakobo 1:22
2. Ni nani baadhi ya mifano ya Biblia ya watu walio na njaa ya Mungu?
  - a. Ibrahimu - Kuamini katika ahadi za Mungu (**Mwanzo 22**)
  - b. Musa - Mtiifu kwa amri za Mungu (**Kutoka 7:6**)
  - c. Daudi - Mtu anayeupendeza moyo wa Mungu (**1 Samweli 13:14**)
  - d. Ayubu - Mwaminifu licha ya mateso (**Ayubu 42**)
  - e. Nikodemo alikuja kwa Yesu usiku (**Yohana 3:2**)

- f. Mariamu - Ameketi miguuni pa Bwana (**Luka 10:38-42**)
- g. Paulo - Mtu katika utume kwa ajili ya Mungu (**Matendo 9:15-16**)

B. Kwa Nini Tunapaswa Kuhimiza Njaa ya Kumtafuta Mungu?

1. Kwa sababu tunajua kwamba ni Mungu pekee anayeweza kujaza “utupu” wetu wa kiroho.
  - a. Mungu pekee ndiye anayetupa amani ya kweli
  - b. Ni Mungu pekee anayeweza kutosheleza tamaa na mahitaji yetu ya kiroho
2. Kwa sababu sote tuliumbwa ili tuwe na uhusiano na Muumba wetu
  - a. Tumetenganishwa na Mungu kwa njia ya dhambi, na anataka turudi!
  - b. **“Pasipo Mungu hatuwezi kufanya neno lo lote.” — Yohana 15:5**
3. Kwa sababu Kristo ndiye njia **ya PEKEE** ya wokovu na uzima wa milele
  - a. Hakuna jina lingine ambalo wanadamu wanaweza kuokolewa kwalo - **Matendo 4:12**
  - b. Yesu ndiye Njia, Kweli na Uzima - **Yohana 14:6**
4. Kwa sababu ya baraka ambazo Mungu anataka kumpa kila mmoja wetu katika maisha haya
  - a. Mtafuteni Yeye kwanza, nanyi mtafuta mengine yote - **Mathayo 6:33**
  - b. Mungu huwabariki wale wanaomwita - **Warumi 10:12**

C. Dalili za Njaa ya Kiroho ni zipi?

1. Nia **ya kumwabudu** Mungu
  - a. Sifa hututia moyo
  - b. Kuabudu huinua roho zetu
  - c. Kuabudu hutusaidia kuzingatia Mungu badala ya sisi wenyewe
2. Kiu **ya elimu na Ukweli**
  - a. Kujua na kuelewa Neno la Mungu
  - b. Kulitumia Neno la Mungu katika maisha yetu
  - c. Kutafuta hekima ya Mungu
  - d. Kufuata mapenzi ya Mungu kwa maisha yetu
3. Haja **ya kujaza utupu** katika maisha yetu
  - a. Kuwa na uhusiano na Yesu
  - b. Kujaza utupu pekee Anaweza kujaza
  - c. Ili kupata maana na kusudi katika maisha yetu
4. Tamaa **ya jinyenyekezeni** kwa Mungu (**Yakobo 4:7 – “Basi, jinyenyekezeni kwa Mungu”**)

- a. Fanya mapenzi yake
  - b. Tii amri zake
  - c. Nenda anakokuongoza
5. Tamaa **ya kuwatumikia** wengine (**Wagalatia 5:13** – “Tumikianani kwa upendo”)
- a. Kuwafikiria wengine kwanza (amri kuu)
  - b. Kuwapenda wengine kama Kristo alivyotupenda sisi
  - c. Kujikana nafsi yako na kuchukua msalaba wake
6. Hamu **ya kushiriki Habari Njema** na wengine
- a. Kushiriki ushuhuda wa mtu kwa hiari (shahidi)
  - b. Kuwatafuta waliopotea (kuinjilisha)
  - c. Kutangaza injili (kuhubiri)

D. Je, Tunasaidiaje Kulisha Njaa za Wengine?

1. Himiza ulaji wa chakula cha kiroho (**Soma Neno**)
"Kila andiko, lenye pumzi ya Mungu, lafaa kwa mafundisho, na kwa kuwaonya watu makosa yao, na kwa kuwaongoza, na kwa kuwaadibisha katika haki; ili mtu wa Mungu awe kamili, amekamilishwa apate kutenda kila tendo jema." — 2 Timotheo 3:16-17
- a. Ili kukua ndani ya Kristo inakupasa kumjua Kristo
  - b. Usemi ufaao wa Kiamerika ni "Wewe ndio unakula", kwa hivyo kula sawa!
2. Himiza mazoezi ya kawaida (**Hudhuria Ibada**)
"Mpeni Bwana utukufu wa jina lake. Leteni sadaka na mje mbele zake; mwabuduni Bwana kwa uzuri wa utakatifu wake." — 1 Mambo ya Nyakati 16:29
- a. Inaweka mtazamo kwa Mungu
  - b. Inaimarisha uhusiano wao na Mwili wa Kristo
3. Himiza upinzani dhidi ya “pipi” (dhambi za ulimwengu) ambazo hupunguza hamu ya kula (**Baki Safi**)
"Kwa hiyo, kwa kuwa tunazungukwa na wingu kubwa la mashahidi namna hii, na tutupilie mbali kila kitu kinachotuzuia, na dhambi ile ituzingayo kwa upesi, na tupige mbio kwa saburi katika yale mashindano yaliyowekwa kwa ajili yetu." - Waebrania 12:1
- a. Kusisitiza kukiri na toba
  - b. Kusisitiza *kupekua* ya hali zinazosababisha majaribu

4. Himiza ulishaji wa wengine (**Fanya Kazi ya Utume**)
“Akamwambia mara ya tatu, Simoni wa Yohana, wanipenda? Petro aliumia kwa sababu Yesu alimwuliza mara ya tatu, 'Je, wanipenda?' Akasema, 'Bwana, wewe wajua mambo yote; unajua kwamba ninakupenda.' Yesu alisema, Lisha kondoo wangu.
 — **Yohana 21:17**
  - a. Ili kupokea mtu lazima kwanza atoe
  - b. Mwalimu anajua zaidi ya mwanafunzi
  - c. Imani yetu hukua tunapotumikia wengine katika jina Lake
  - d. Usimtumie Mungu - acha Mungu akutumie!

5. Himiza ukuzaji wa mtazamo wa Kimungu (**Mtafute Mungu**)
"Bali utafuteni kwanza ufalme wake, na haki yake; na hayo yote mtazidishiwa." - Mathayo 6:33
  - a. Kuza mtazamo wa ulimwengu wa Biblia
  - b. Mtangulize Mungu katika mambo yote
  - c. Angalia Neno kwa maelekezo na mwongozo

6. Himiza maisha madhubuti ya maombi (**Omba Daima**)
“Ombeni bila kukoma.” - 1 Wathesalonike 5:17
  - a. Inajenga uhusiano wetu na Baba yetu wa Mbinguni
  - b. Inaimarisha imani yetu tunapomwona Mungu akijibu maombi

E. Baadhi ya Vidokezo vya Kusaidia Kuhusu Kuwatia Moyo Wengine Kuwa na Njaa ya Mungu

1. Kuwa mfano
  - a. Usiwaambie tu - waonyeshe
  - b. Picha ina thamani ya maneno elfu

2. Fanya hivyo pamoja
  - a. Jifanye uwajibike kwa wengine
  - b. Kuna nguvu katika idadi
“Kamba yenye nyuzi tatu haikatiki upesi.”— Mhubiri 4:12

3. Kuzingatia chanya
  - a. Ukosoaji hugaribu tamaa
  - b. Kujengana - **1 Wathesalonike 5:11**

4. Kuwa makini
  - a. Usisubiri waanzishe shughuli au wasiweze
  - b. Inawajulisha kwamba unawajali sana

5. Mpeni Mungu sifa na utukufu wote
  - a. Hakikisha unamshukuru Mungu katika mambo **YOTE** - **1**
Wathesalonike 5:18
  - b. Siku zote inamhusu yeye na sio sisi

Kuhimiza Njaa ya Mungu Zoezi

Orodhesha mambo unayoweza kufanya ili kuwatia moyo wengine kuwa na njaa ya Mungu:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____